

ΠΑΝΤΟΓΩΣΤΗΣ

56

ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ 15 ΘΗΜΕΡΟΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΡΑΧΜΑΙ 3

ΤΕΥΧΟΣ: 18 [56] ΤΗΣ 16 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1924

ΕΘΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

έκτελουμένη διά τών γνωστών πολυτελών και ταχέων υπερωκεανίων της,

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΣ ΓΡΑΜΜΗ ΠΕΙΡΑΙΩΣ—Θ/ΝΙΚΗΣ—ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ—ΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣΗΣ—ΒΑΡΝΗΣ—ΠΕΙΡΑΙΩΣ—ΜΑΣΣΑΛΙΑΣ

έκτελουμένη διά του ταχυτάτου υπερωκεανίου της «ΠΑΤΡΙΣ» και του γνωστού πολυτελέως θαλαμηγού «ΑΝΔΡΟΣ»

Μηνιαία γραμμή Πειραιώς—Χίου—Μιτυλήνης—Θ/νίκης—Βόλου—Πειραιώς—Πατρών—Μασσαλίας
έκτελουμένη διά του πολυτελέως θαλαμηγού «ΝΑΕΟΣ».

Γραμματεί δι' όλους τους έλληνοκεούς λιμένας.

Πληροφορίες: Έν Πειραιεΐ ΓΕΝΙΚΟΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ, Μέγαρον Βάτη, 1ον πάτωμα τηλ. 3-64

Έν Αθήναις, Απελλοῦ 1 Τηλ. 6-44.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ Η ΘΥΡΙΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ Η ΘΥΡΙΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ι. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ & ΣΙΑΣ

Βίτωρος Ούγγου 1

ΦΟΡΤΩΣΕΙΣ, ΕΚΤΕΛΩΝΙΣΕΙΣ

ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΩΣ, ΘΑΛΑΣΣΙΩΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ — Ιδρυθείσα τῷ 1918

Έδρα ἐν Αθήναις. — Υποκαταστήματα ἐν Πειραιεΐ, Πάτραις, Σμύρῃ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ κειμήλιον Δρ. 10.000.000

ΚεΦΑΛΑΙΑ ἀποθημευτικά Δρ. 2.037.802.95

Προεδρος τοῦ Διοικ. Συμβουλίου: Παντελής Τοιτσεκλής

Σύμβουλοι Διοικητικοί: Δ. Μιαούλης καὶ Ἀν. Σπουργίτης.

Τραπεζιτικαὶ ἐργασίαι παντός εἶδους

Καταθέσεις εἰς Δραχμας καὶ Ξένα νομίσματα ὑπὸ τούτων ἐννοικωτέρους ὄρους.

ΤΥΠΟΙΣ: ΜΙΧ. ΜΑΝΤΖΕΒΕΛΑΚΗ Ὁδὸς Μιλτιάδου 7—ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΝΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΤΗΝ 1 & 16 ΕΚΑΣΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ—ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ—ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΙΩΑΝΝΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΗΣ ΥΛΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

32 ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Αθήναι—Παρίσι, 16 Ἀπριλίου 1924

ΑΡΙΘ. 8 [56]

ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΑ—ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ—ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΙΚΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Β. Ε. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ.—Τὸ Δωδεκανησιακὸν εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων.—Ἡ Ἰταλικὴ καὶ ἡ Ἀγγλικὴ ἀποψις.—Μετὰ τὴν ἐκλογικὴν νίκην τοῦ κ. Μουσσολίνι.—Τὸ ταξείδιον τῶν Βασιλέων τῆς Ρουμανίας.—Ἡ Ἀγγλο-ρωσικὴ διάσκεψις.—Τὸ ζήτημα τῆς Βεσσαραβίας.

Μ. VECCHI.—Ἡ καταστροφὴ τοῦ Ἀμάφι. [Γράμματα ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν].

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.—Ὁ Μπαύρον στὴν Ἑλλάδα [Μετὰ δύο εἰκόνας].

† ΝΙΚ. Γ. ΠΟΛΙΤΗ.—Τὰ αὐτὰ τοῦ Πάσχα [Λαογραφικὰ σύμμεικτα].

Ι. Α. ΦΩΚΙΤΗ.—[Μεταφρ. ἐκ τοῦ JE SAIS TOUT].—Ἡ ζωὴ ὕστερα ἀπὸ δέκα χρόνια.—Αἱ διὰ θαλάσσης μεταφοραί.—Αἱ ἐναέριαι μεταφοραί.—Ἡ ὑπὲρ τοῦ Ἀτλαντικῶν πτήσις.—Τὸ μέλλον τῆς ἀσυρμάτου Τηλεγραφίας. [Μετ' εἰκόνας κ. κ. J. Dal Piaz, Louis Bréguet, Charles Tisseyre, Général Ferrié καὶ ὀλοσελίδου εἰκόνας «Δημοσιογραφικὸν Γραφεῖον μετὰ Δέκα ἐτη»].

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.—Ἡ Διπλωματικὴ [Μετ' εἰκόνας Ἐσταυρωμένου].

VESPER.—Μεταπολιτεύσεις.—Ὀμιλίαι μ' ἕνα γαϊδούρι.

ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΠΑΧΗ.—Λαμπράτικες ἀτραξιὸν [Ὀλοσελίδος γελοιογραφία].

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ.—Ἀνάστασις [Ποίημα].

ΝΙΚΟΛ. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗ.—Βράδον [Ποίημα].

Γ. Π. ΚΕΦΑΛΑ.—Δακρυσιμένον Πάσχα [Διήγημα μὲ τρία σκίτσα].

Α. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ.—Ὁ Σκύλλος [Ἀθηναϊκὸν μυθιστόρημα 1876—1878].

ΑΠΟ ΘΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ.—Ἐπιστῆμαι—Τέχναι—Γράμματα—Εἰδήσεις—Περίεργα.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

ΤΟ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΑΚΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ.—Ἡ Ἰταλικὴ καὶ ἡ Ἀγγλικὴ ἀποψις.—ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΚΛΟΓΙΚΗΝ ΝΙΚΗΝ ΤΟΥ Κ. ΜΟΥΣΣΟΛΙΝΙ.—ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ.—Ἡ Ἀγγλο-ΡΩΣΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ.—ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΒΕΣΣΑΡΑΒΙΑΣ.

Κατὰ τὰ ἐστενογραφημένα πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, ὁ πρωθυπουργὸς Μάκ Ντόναλδ εἶπεν, ἀναφορικῶς μὲ τὸ ζήτημα τοῦ Τζούμπαλανδ καὶ τῆς Δωδεκανήσου, τὰ ἑξῆς:

« Ὑπεσχέθημεν εἰς τὴν Ἰταλίαν νὰ ἐγκρίνωμεν ὀρισμένα σύνορα ἐν Ἀφρικῇ, μὲ τὴν προϋπόθεσιν τῆς ἐπελεύσεως ὀρισμένων γεγονότων καὶ ἤρχισαμεν τὴν ἐπιτοῦτῃ συζήτησιν. Ἐν τῇ μεταξύ ἀνεφύησαν ἄλλα ζητήματα ἅτινα μᾶς ἐνδιαφέρουν καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν ὑπῆρξε τὸ τῆς Δωδεκανήσου. Ἐτέθησαν ἔροι εἰς μίαν συνθήκην, οἱ ὅποιοι λέγουσιν ὀρισμένα πράγματα. Ἐν τούτοις, πρὶν διατυπωθῶν οἱ ἔροι οὗτοι ἐν τῇ συνθήκῃ καὶ πρὶν ὑπογραφῆ αὐτῆ, ἐπῆλθε συμφωνία κατὰ τὴν ὅποιαν εἴταν τμήμα ἐδάφους πρόκειται νὰ παραχωρηθῆ εἰς ἄλλο Κράτος, ἢ παραχώρησις πρέπει νὰ γίνεται καθ' ὀρισμένον τρόπον. Ἀλλὰ περὶ τούτου οὐδεμίαν μνείαν ἐγένετο ἐν τῇ συνθήκῃ. Ὅπως δὴ πτε, εἴταν αἱ Ἰταλικαὶ ἀξιώσεις ἀναφορικῶς μὲ τὸ Τζούμπαλανδ ἤρχισαν ν' ἀξάνουν, ἡμεῖς εἰμεθα διατεθειμένοι νὰ δώσωμεν εἰς τὴν Ἰταλίαν περισσότερα, ὑπὸ τὸν ἔρον εἴτι ἢ ἐν Ἀφρικῇ γενναιοδωρία μᾶς θὰ εἴχεν ὡς ἀντιστάθμισμα τὸ νὰ κανονισθῶν κατὰ τρόπον ἰκα-

νοποιητικὸν δι' ἡμᾶς τὰ ζητήματα διὰ τὰ ὁποῖα ἐνδιαφερόμεθα ἐν τῷ Αἰγαίῳ».

Κατὰ τὴν ἰδίαν συνεδρίασιν, ὁ ὑφυπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν Πόζομπυ, ἀπαντῶν εἰς τὸν συνταγματάρχην Κάρολν Γκέιτ, ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς:

— Αἱ παραχωρήσεις ἐπὶ τοῦ Τζούμπαλανδ ἐγένοντο πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἀρχῆς ὑπὸ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξητάσθη ἐν συναφείᾳ μετὰ τοῦ Δωδεκανησιακοῦ. Σήμερον μᾶς ζητεῖται νὰ χωρίσωμεν τὰ δύο ζητήματα ἀπολύτως.

Ἀναμένομεν ἀπάντησιν τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως κατὰ ποῖον τρόπον θὰ συζητήσῃ τὸ Δωδεκανησιακὸν ζήτημα, ἐξαρτᾶται δὲ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ρώμης νὰ δηλώσῃ κατὰ ποῖον τρόπον ἐννοεῖ νὰ προβῇ εἰς τὰς σχετικὰς διαπραγματεύσεις.

Οἱ ἐν Λονδίῳ Ἰταλικοὶ κύκλοι παρέχουν τὴν πληροφορίαν ὅτι κατόπιν αἰτήσεως τοῦ κ. Μὰκ Ντόναλδ ὑπεβλήθη πρὸ καιροῦ γραπτὸν ὑπόμνημα περιέχον ὀρισμένας ἀπόψεις τῆς Ἰταλικῆς Κυβερνήσεως, ἣ δὲ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἐπεφυλάχθη νὰ τὸ ἐξετάσῃ. Συνεπῶς σήμερον ἡ Ἰταλία ἀναμένει ἀπάντησιν ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλίας. Ἡ τοιαύτη ἀπάντησις, συμφώνως μὲ τὰς διαβεβαιώσεις τοῦ Ἀγγλοῦ πρῶτουπουργοῦ, θὰ διαβιβάσθῃ λίαν προσεχῶς. Λέγεται ὅτι ἡ Μεγ. Βρετανία ἔχει ἐπὶ τοῦ προκειμένου νὰ προτείνῃ δύο λύσεις, μίαν γενικὴν καὶ ἑτέραν μερικὴν. Δυνάμει τῆς δευτέρας, δύναται νὰ λυθῇ τὸ ζήτημα τοῦ Τζούμπαλανδ, χωρὶς ὅμως νὰ δηλώσῃ ἡ Ἀγγλία ὅτι παραιτεῖται περικιτέρω συζητήσεως τοῦ Δωδεκανησιακοῦ.

* *

Αἱ Ἰταλικαὶ ἐκλογαὶ ἔδωκαν, ὡς ἄλλως τε ἀνεμένετο ἀπόλυτον καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ θριαμβευτικὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν Μουσσολίνι. Δὲν παρίσταται ἀνάγκη νὰ ἐπαναλάβωμεν ὅσα ἐν πάσῃ ἐκτάσει ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ καθημερινοῦ τύπου ἐδημοσιεύθησαν σχετικῶς μὲ τὸν ὑπὲρ τὸ δέον ἰσως «φασιστικόν» τρόπον τῆς διεξαγωγῆς τῶν τελευταίων Ἰταλικῶν ἐκλογῶν. Οὔτε μᾶς ἐνδιαφέρουν, ἄλλως τε, ζητήματα ἀφορῶντα τὴν ἐσωτερικὴν κατάστασιν μιᾶς χώρας. Τὸ τετελεσμένον γεγονός, τὴν στιγμὴν αὐτὴν, εἶναι ὅτι ὁ κ. Μουσσολίνι ἐπεβλήθη νὰ μίμῃ, δηλαδὴ δύναμει τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐκλογῶν, ὡς κυβερνήτης τῆς γείτονος χώρας. Καὶ δεύτερον γεγονός ἀναμφισβήτητον εἶναι τοῦτο ὅτι διὰ τοὺς γείτονας τῆς Ἰταλίας συμφέρει νὰ κυβερνᾶται αὕτη ἀπὸ ἑνα Μουσσολίνι πανίσχυρον, διαθέτοντα ἐπομένως ὅλα τὰ μέσα ὅπως ἐπιβάλλῃ τὴν θέλησίν του παρὰ ἀπὸ ἑνα Μουσσολίνι ἀνίσχυρον, μὴ δυνάμενον νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τοὺς ὑπερεθνικόφρονας τοῦ κόμματός του. Ἐκφραζόμεθα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διότι δὲν παύομεν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι τὴν μετριότητα καὶ τὴν σύνεσιν ἦν ἐπέδειξεν ὁ κ. Μουσσολίνι κατὰ τὸν διακανονισμὸν τῶν Ἰταλογκιουγκοσλαδικῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων θὰ ἐπιδείξῃ καὶ κατὰ τὸν

προσεχῇ (ἄς τὸ ἐλπίσωμεν) διακανονισμὸν τῶν ἑλληνοϊταλικῶν καὶ ἰδίως τοῦ Δωδεκανησιακοῦ.

* *

Τὸ ταξίδιον τῶν βασιλέων τῆς Ρουμανίας εἰς Παρίσιος προεκάλεσε διαφόρους φήμας περὶ συνάψεως γαλλο-ρουμανικῆς συνθήκης ἢ συμφωνίας. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἢ πληροφορία αὕτη οὐδαμῶς ἐπεβεβαιώθη. Ἐπεβεβαιούται τὸναντίον ἢ ἄλλη πληροφορία, καθ' ἣν ὁ κ. Μουσσολίνι «ετορπίλισε» τὸ ταξίδιον τῶν Ρουμάνων Βασιλέων εἰς Ἰσπανίαν, ἐκδικούμενος τρόπον τινα τὴν Ρουμανίαν διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον ἐξόφλησιν τῶν πρὸς τὴν Ἰταλίαν χρεῶν.

* *

Ἡ Ἀγγλορωσικὴ Διάσκεψις τοῦ Λονδίνου ἤρχισεν ὑπὸ αἰσίους οἰωνοὺς καθ' ἣν στιγμὴν ἔληξαν μὲ ἀπαισιόδοξους προβλέψεις αἱ ρωσο-ρουμανικαὶ συζητήσεις διὰ τὴν Βεσσαραβίαν. Αἱ συζητήσεις δὲν κατέληξαν εἰς συνενόησιν ἀλλ' ἐλπίζεται ὅτι ἀργότερον θὰ ἐπαναληφθοῦν ἐντὸς ἀτμοσφαιρας περισσότερον ἡρέμου.

B. E. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑΝ

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΑΜΑΛΦΙ

ΡΩΜΗ, Ἀπρίλιος. (Ἰδιαιτέρα ὑπηρεσία).

Ἡ Ἰταλία, ἡ χώρα τῶν σεισμικῶν καταστροφῶν, ἐδοκιμάσθη καὶ πάλιν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς θελκτικωτέρας ἐπαρχίας τῆς. Οἱ θαυμαστοὶ λόφοι τοὺς ὁποίους περιβρέχουν εἰς τὰ περὶχωρα τοῦ Ἀμάλφι τὰ κύματα τοῦ κόλπου Ἀλέφνε, πρὸς νότον τῆς Νεαπόλεως, κατεκρημνίσθησαν ἐντὸς τῆς θαλάσσης συμπαρασύραντα ὀλόκληρα χωρία.

Ὅλον τὸ παραλιακὸν τοῦτο μῆγμα, τὸ τόσον προσφιλὲς εἰς τοὺς κλασσικοὺς ἐραστὰς τοῦ ρωμαντισμοῦ, ἔχει κτισθῆ ἐπὶ εὐθραύστων καὶ ἀδιαβρόχων γηπέδων τὰ ὁποῖα κατατρώγονται βραδέως ὑπὸ τῶν ὑδάτων τῆς θαλάσσης, ὑπὸ τῶν χειμάρρων καὶ τῶν βροχῶν. Ἐπανειλημμένως ἤδη ἡ ἐπαρχία Ἀμάλφι εἶχε καταστῆ θύμα καταρρέσεων. Ἀλλὰ, τὴν φορὰν αὐτὴν, ἡ καταστροφὴ ὑπερέβη ὅλας τὰς προγενεστέρους, ὀφειλομένη, ὡς φαίνεται, εἰς αἰτία καθαρῶς τυχαία. Αἱ χειμαρρῶδεις βροχαὶ αἵτινες ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας κατέσκαψαν τὸ ἔδαφος μέχρι τοιοῦτου σημείου ὥστε μεγάλοι ὄγκοι χωμάτων ἐκυλίσθησαν ἐντὸς τῆς θαλάσσης.

Ἡ ὥραία ἀμαξιτὴ δὸς Ἀμάλφι-Ποζιτάνο, ἣτις σχεδὸν ὑπέγκειται τῆς θαλάσσης, ἐκρημνίσθη εἰς πλείστα μέρη. Οἱ τόποι, οἵτινες ἐδοκιμάσθησαν ὑπὸ τῆς καταστροφῆς, χωρίζονται μεταξὺ τῶν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε μόνον ἀπὸ θαλάσσης εἶναι δυνατόν νὰ σταλοῦν εἰς αὐτοὺς βοηθήματα. Τὸ Ἀμάλφι ἀπεκλείσθη.

Εἰς ἄλλην τὴν ἑκτασιν τῆς παραλίας, τὰ θύματα ἀριθ-

ΣΤΑ ΕΚΑΤΟΧΡΟΝΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΦΙΛΕΛΛΗΝΟΣ

Ο ΜΠΑΪΡΟΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

«Ὁ οὐρανός σου εἶναι πάντοτε γαλάζιος, ὅπως στὸν παλιὸ καιρὸ ἄγριοι εἶναι οἱ βράχει σου καὶ τὰ δάση σου δροσερά. Γεμάτες γλῶχι εἶναι οἱ πεδιάδες σου καὶ ἡ ἐλιά φροντῶνει, ὅπως ὅταν ἡ Ἀθηναῖ σου χαμογελοῦσε. Ὁ ὕμνητός σου καὶ τώρα ἀκόμη πληρῶνει τὸ γλυκὸ φόρο τοῦ μελιῦ. Χαρούμενη καὶ ἐλεύθερη πετᾷ ἡ μέλισσα στὸ βουνό σου καὶ χτίζει τὴ μυρωμένη κυψέλη τῆς. Ὅπως ἄλλοτε, καὶ τώρα ὁ Ἀπόλλων ζεσταίνει μετὰ τὰς ἀχτίδες του τὰ ἀτέλειωτα καλοκαίρια σου καὶ κάτω ἀπ' αὐτὰς λάμπουν τὰ μάρμαρα τῆς Πεντέλης. Ἡ τέχνη, ἡ λευτεριά, ἡ δόξα περῶσαν, μὰ ἡ φύση πανόρα πάντα ἀπομένει».

Μὲ τέτοια λόγια, γεμάτα ἐνθουσιασμὸ καὶ λατρεία, τραγούδησε τὴν ἑλληνικὴ φύση ὁ μεγάλος ποιητὴς τοῦ «Τσαίλδ Χάρολντ», ὁ λόρδος Μπαΐρον. Ἀπὸ τὰ φοιτητικὰ του ἀκόμη χρόνια, ὄλος ὁ θαυμασμός, πού τοῦ ἐνέπνευσαν οἱ μελέτες τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος, εἶχε μετουσιωθεῖ σ' ἕνα γαλάζιο ὄνειρο, νὰ γνωρίσει ἀπὸ κοντὰ καὶ νὰ προσκυνῆσιν τὴν Ἑλλάδα. Καὶ τὸ ὄνειρό του αὐτὸ τὸ πραγματοποιοῦσε. Ἐγνώρισε τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ κοντὰ, μίλησε μουσικὰ μὲ τὸ ἀρχαῖο τῆς πνεῦμα, ἔκλεισε μέσα στὴν ψυχὴν του ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸν ἀνέφελό της οὐρανό, πού τόσο ὑπέροχα τὸν ἐτραγούδησε καὶ τὸν ἐζωγράφισε, καὶ μ' αὐτὸ τὸ κομμάτι ἔφυγε ἀπὸ τὴ ζωὴ πάνω στὰ ἑλληνικὰ χῶματα.

Πρῶτο ταξίδι

Ὅταν ὁ Μπαΐρον, πού στὰ 1809 τὸν ἐβασάνιζε μιὰ πλήξη καὶ μιὰ δυσαρέσκεια κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ του, ἀποφάσισε νὰ ξεπτενθεῖ ἀπὸ τὴν Ἀγγλία καὶ νὰ γυρίσει τὸν κόσμον, ὁ νοῦς του ἐστράφηκε κυρίως στὴν Ἑλλάδα. Πῆρε συνοδό του τὸν φίλο του Hobhouse, πού ἐκράτησε ἕνα ἡμερολόγιό τοῦ ταξιδιοῦ, ὡς καὶ τὸν πιστό του ὑπηρέτη Fletcher, κ' ἔφυγε ἀπὸ τὸ Φάλμουθ στὶς 2 τοῦ Ἰουλίου. Πέρασε στὴ Λισσαβόνα, στὴ Σεβίλλη, στὴ Σαρδηνία, στὴ Μάλτα κ' ἀπὸ κεῖ ἤρθε στὴν Πάτρα (26

μοῦνται κατὰ ἑκατοντάδας. Εἰς τὸ Ἀμάλφι ἐσημειώθησαν τρεῖς σπουδαῖα κατακρημνίσεις χωμάτων, ἀλλὰ μόνον πέντε θύματα ἐθρηνήθησαν. Καὶ ὅμως ἡ ἐπαρχία αὕτη ὑπέστη ἀκρωτηριασμὸν μιᾶς ἐκ τῶν γραφικωτέρων θέσεών τῆς, τοῦ δώματος τῆς παλαιᾶς μονῆς τῶν Καπουκίνων, ἣτις στολιζέται ἀπὸ λευκοὺς κίονας περιβαλλόμενος μὲ ρόδα καὶ χλοερὰ φυλλώματα, τὰ ὁποῖα παρῆσαν εἰς τὰ ὄμματα τῶν ζωγράφων ἐν τοπλίον μοναδικὸν εἰς ὄλον τὸν κόσμον.

Τὰ χωρία Πράγνα-Μαρίνα καὶ Βελλίκα κατεστράφησαν ἐντελῶς. Τὸ Ποζιτάνο, Λάμυ καὶ ἄλλα σκληρῶς ἐδοκιμάσθησαν.

Ἀπὸ τὸ Σαλέρνον καὶ τὴν Νεάπολιν καταφθάνουν ἄφθονα βοηθήματα. Στρατιώται, φασισταί, ἔθνοφρουροί

Σεπτέμβρη), ὅπου γιὰ πρώτη φορὰ πατοῦσε τὴν ὄνειρομένη ἑλληνικὴ γῆ.

Ἀντὸ μέρους ἀργότερα ἤρθε στὴν Πρέβεζα μὲ ραγδαία βροχή, ἐδοκίμασε τὸν καφέ καὶ τὸν ναργιλὸ τοῦ διοικητῆ καὶ κατόπι τράβηξε γιὰ τὴ ἐρείπια τῆς Νικόπολης. Στὶς 2 τοῦ Ὀκτώβρη πᾶσι στὴν Ἀρτα κ' ἀπὸ κεῖ στὰ Γιάννενα, στὴ Ζίτσα (μὲ ἄγρια νυχτερινὴ θύελλα), στὸ Δελβινάκι, ὅπου ὁ Μπαΐρον δοκίμασε γιὰ πρώτη φορὰ τὴ ρετσίνα καὶ δὲν ἔμεινε τότε πολὺ ἐνθουσιασμένος, καὶ τέλος στὸ Τεπελένι, ὅπου τὸν ὑποδέχθηκε ὁ περιβόητος Ἀλῆ Πασσᾶς. Ὁ Ἀλῆς εἶπε γιὰ τὸ Μπαΐρον, ὅτι «εἶχε αὐτιά καὶ χέρια μικρὰ καὶ λεπτὰ καὶ αὐτὸ ἐσήμαινε δι κατὰγειται ἀπὸ ἀρχαία καὶ εὐγενικὴ οἰκογένεια». Ὁ ποιητῆς εὐχαριστήθηκε μὲ τὰ λόγια τοῦ Ἀλῆ καὶ τᾶγραψε πολλὰς φορὰς στὴ μητέρα του καὶ στοὺς φίλους του. Ὅταν ὁ Μπαΐρον φέροντας μαζί του κ' ἔβαν Ἀλβανὸ ὑπηρέτη, τὸ Βασίλη, ξαναγύρισε στὰ Γιάννενα, ἄρχισε νὰ γράφει τὸ μεγάλο ποίημά του «Τσαίλδ Χάρολντ».

Ἀπὸ τὰ Γιάννενα ξεκίνησε πάλι 3 τοῦ Νοέμβρη. ἤρθε στὴν Ἀρτα, στὴ Σαλαμίνα, στὴν Πρέβεζα κ' ὕστερα ἀπὸ μερικὰς θαλασσινὰς περιπέτειας, στὸ Αἰτωλικὸ καὶ στὸ Μεσολόγγι. Ἐδῶ ἀπέλυσε μιὰ φρουρά, πού τὸν συνόδευε, ἀπὸ 47 στρατιῶτες καὶ κράτησε μόνον τὸ Βασίλη κ' ἔβαν Τουρκαλβανὸ Δερβίς Ταχῆ.

Στὶς 23 τοῦ Νοέμβρη ἔπλευσε στὴν Πάτρα κ' ἀπὸ κεῖ πέρασε στὴ Βοστίτσα (*), στὴ σκάλα τῶν Σαλώνων, στὸ Χρισό, στὸ Καστρί (Δελφοί), ὅπου ἤπνε νερὸ ἀπὸ διάφορα ρυάκια, ἐλπίζοντας δι ἕνα ἀπὸ αὐτὰ θὰ ἦταν τῆς Κασταλίας πηγῆς· ἐδῶ ὁ Μπαΐρον ἔγραψε καὶ τοὺς περιφρημοὺς στίχους του στὸ θεῖο βουνὸ τοῦ Παρθασοῦ.

(*) Ἐδῶ κνηγιώντας σκοτώσε ἕνα ἀετόπουλο. Καὶ τόσο βαθιὰ ἐντόπισε, λέει, τοῦ κάνανε τὰ λυπητερά μάτια τοῦ πουλιοῦ, ὥστε ποτε πιά δὲ δοκίμασεν ὁ ποιητῆς νὰ σκοτώσει πουλί.

καὶ ναυτικὰ ἀποσπάσματα ἐργάζονται δραστηρίως πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν θυμάτων μεταξὺ τῶν ἐρειπίων καὶ πρὸς περιθάλψιν τῶν ἀστέγων πληθυσμῶν. Ὁ βελτιωθεὶς καιρὸς ἐπιτρέπει τὴν πρόσδοον τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐλπίζεται ἡ ἀποκατάστασις τῆς συγκοινωνίας μεταξὺ Ἀμάλφι καὶ Σαλέρνου. Οἱ πρόσφυγες ἐτοποθετήθησαν εἰς τὴν Ἱερατικὴν Σχολὴν, εἰς τὸ κτίριον τοῦ Πολυτεχνείου καὶ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δημαρχείου. Τμῆμα τοῦ Ἰταλικοῦ ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἐγκατέστησε τέσσαρα μικρὰ νοσοκομεῖα εἰς τὸ ὑπαιθρον διὰ τοὺς ἀπόρους. Εἰς τὸ χωρίον Βελλίκα ἀνευρέθησαν δύο ἄλλα πτώματα. Ἡ Ἰταλικὴ κυβερνήσις ἐψήφισε πίστωσιν 250,000 λιρετῶν ὅπως ἔλθῃ ἀρωγὸς τῶν θυμάτων. Ὁ Πάπας ἔδωσε 25,000 λιρετῶν.

M. VECCHI

Έξακολουθεῖ τὸ ταξίδι του ὁ ποιητὴς καὶ περὼντας ἀπὸ τῆς Δειβαδίας, τῆς Χαιρώνειας, τὸν Ὀρχομενὸν, τῆς Θήβας, τὰ Σκοῦφρα, τῆς Χασιάς, τὰ Ἄνω Λιόσια, φτάνει τέλος στίς 12)24 Δεκέμβρη 1809 βράδυ στήν Ἀχαρική πύλη τῆς Ἀθήνας. Στὴν πόλιν μπήκε τὴν ἄλλή μερὰ τὸ πρωί.

Ὁ Μπάυρον μὲ τὴν ἀκολουθία του ἔμεινε στὴν Ἀθήνα ἕως στὸ Μάρτη τοῦ 1810. Κατοίκησε τότε στὸ σπίτι τῆς Ταρσίας Μακρῆ, στὴ διασταύρωση τῶν σημερινῶν δρόμων Ἀγίας καὶ Παπανικολῆ. Σπίτι χαμηλό, μὲ δύο μικροὺς δρόμους καὶ στενά παράθυρα· στὴν πόρτα του ἐφιγουράριζαν, ὅπως λέει καὶ ὁ κ. Δ. Καμπούρογλους σιτοὺς «Ἀττικοὺς Ἐρωτιάς» του, τὸ μπρούτζινο χτυπητήρι καὶ ὁ ὠραῖος μεγάλος χαλκᾶς, γιὰ τὰ χτυποῦν οἱ δοχόντοι. Τὸ σπίτι αὐτὸ κατεδαφίστηκε πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια καὶ στὴ θέσιν του ἔχτιστηκε νέο.

Ἡ Ταρσία Μακρῆ, τὸ γένος Μπατίσια Βρετοῦ, ἦταν γυναίκα τοῦ Κερκυραίου Προκόπη Μακρῆ, ὑποπροξένου τῆς Μεγάλης Βρετανίας, πὸν εἶχε πεθάνει στὰ 1799, μόλις 35 χρόνων, καὶ εἶχε ἀφίσει τρία ὄρφανὰ κορίτσια, τῆ μελόξανθη Μαριάννα ἢ Νιουντοῦ, τὴν ξανθὴ Κατίγκω καὶ τὴν σταράτη Τερέζα. Ἡ γιὰ τὸς Μαριάννα Μακρῆ, τὸ γένος Μουρτζαίνα, γιὰ τὰ οικονομεῖ τὰ ἔξοδά της, ἀναγκάζοταν νὰ νοικιάζει τὰ ἀπάνω δωμάτια τοῦ σπιτιοῦ σὲ ξένους ταξιδιωτῆς. Καί, ὅπως λέει ὁ Οὐίλλιαμ Τῶρνερ, οἱ Ἀγγλοὶ περιηγητῆς ἐθεωροῦσαν χρέος τους νὰ ἐρωτεύονται μὲ μιὰ ἀπὸ τίς τρεῖς αὐτῆς ὁμορφες κοπέλλες.

Ὁ Μπάυρον, πὸν γνώρισε τὰ τρία κορίτσια, ἔγραψε σ' ἕνα φίλο του στὴν Ἀγγλία, «Ἐλθμομόνησα νὰ προσθέσω, ὅτι πεθαίνω ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τρεῖς ἑλληνοπούλες ἀδερφῆς τῆς Ἀθήνας, πὸν καμμιὰ τους δὲν περᾶ τὰ 15 χρόνια τῆς ἡλικίας της».

Μὰ ἡ ἀλήθεια εἶναι, ὅτι ὁ ποιητὴς ἀγάπησε κυρίως τὴ μικρότερη ἀπ' αὐτῆς, τὴν Τερέζα, τὴν περιώνυμη «Κόρη τῆς Ἀθήνας», πὸν εἶτανε μόλις 13 χρόνων. Καί, ὅπως ἀναφέρει ὁ Th. Moog, μιὰ μέρα, γιὰ τὰ τῆς ἀποδείξει τὴν ἀγάπη του, πῆρε καὶ πλήρωσε τὸ στήθος του μ' ἕνα σιλέτο, κατὰ τὸ τουρκικὸ ἔθιμο· μὰ ἡ κόρη ἔμεινε

ἀλαθῆς, σὰν νὰ λογάριζε πὸς αὐτὸ τὸ διάβημα μποροῦσε νὰ ἦσαν κ' ἕνας φόρος γιὰ τὴν ὁμορφιά της. Ἡ Τερέζα, ἂν καὶ ἀγαποῦσε καὶ αὐτὴ τὸν ποιητὴ, ὅμως ἦταν πολὺ ἐπιφυλακτικὴ καὶ δὲν ἐπίστευεν εὐκόλα σιτοὺς ὁρσους του, Αὐτὸ ἔκαμνε τὸ λόρδο ἔξω φρενῶν. Καί ἐπειδὴ ἡ μάνα της δὲν ἔστειρε νὰ τοῦ τὴν δώσει γυναίκα, δταν τὴν ἐζήησε, φοβέριζε ὅτι θὰ τὴν κλέψει. Τότε οἱ δικοὶ της τὴν πῆραν καὶ τὴν ἔκρυψαν στὸ σπίτι τοῦ θείου της Roque· καὶ αὐτὸ ἔκαμνε τὸν ποιητὴ πολὺ νὰ δυσαρεσηθεῖ.

Στὸ διάστημα πὸν ἔμεινε στὴν Ἀθήνα ὁ Μπάυρον, ἐγύρισε πολλὰ μέρη. Ἀνέβηκε σιτόν Ὑμητιό, ἦπνε τὸ νερὸ τῆς Καισαριανῆς, ἐκολύμπησε σιτόν λιμάνι τοῦ Δράκου καὶ σιτόν Φάληρο, ξανοίχτηκε μὲ ψαροπούλες σιτόν Συρωνικό, πῆγε σιτόν Νυμφολήπιου τὴ σπηλιά, χάραξε τὸνομά του σὲ μιὰ κολώνα τοῦ Σουνίου, εἶδε τὸ Μαραθῶνα, πὸν τοῦ ἐπρότειναν μάλισια νὰ τὸν ἀγοράσει, πῆγε σιτόν σπηλιά τῆς Πεντέλης, ἐπροσκύνησε σιτόν Ἀκρόπολη. Ἡ καταστροφή τῶν ἀθανάτων μνημείων ἐγέμισε ἀπὸ πόνο τὴν ψυχὴ του, πὸν ἔφτανε ὡς σιτόν ἀγανάκτηση γιὰ τὴν ἱεροσυλία τοῦ συμπολίτη του λόρδου Ἐλγιν. (*) Γι' αὐτὸ καὶ τὸν ἐστιγματίσει μὲ τὸ ποίημα.

«Κατὰ τῆς Ἀθηναῖς» καὶ γι' αὐτὸ εἶχε γράψει κάποιε σιτόν τοῖχο τοῦ Μοναστηριοῦ τῶν Καπουτσιῶνων μὲ μεγάλα γράμματα καὶ τοὺς λατινικοὺς στίχους:

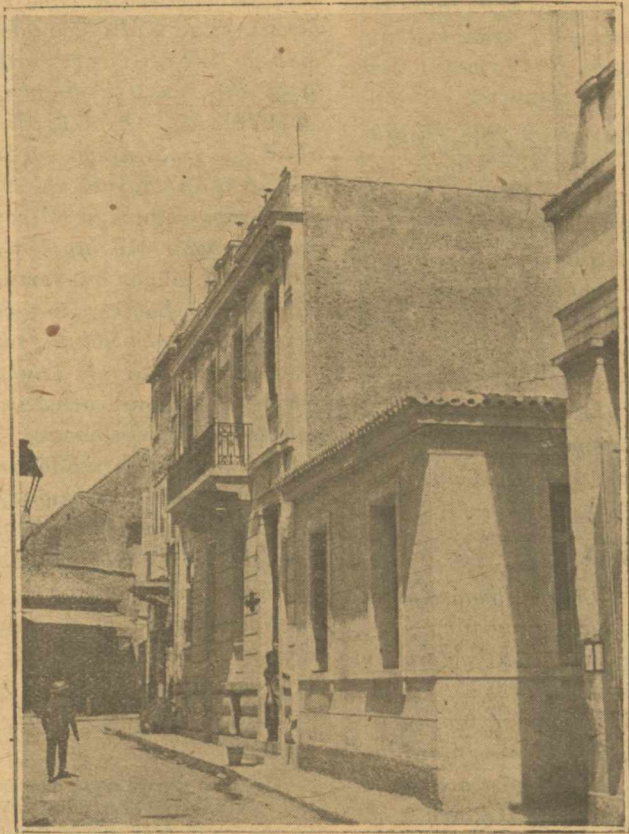
«Quod non fecerunt Gothi, hoc fecerunt Scoti».

Ἐηλαδή:

«Ὁ, ἡ δὲν ἔκαναν οἱ Γότθοι, τὸ κάνανε οἱ Σκῶτοι».

Στις 4 τοῦ Μάρτη 1810, ὁ Μπάυρον ἔφυγε μ' ἕνα Βρετανικὸ ἰσιοφόρο γιὰ τὴν Τουρκία. Κ' ἔγραψε ὁ Hobhouse: «Ἀδιάκοπα γυρίζαμε πίσω τὰ μάτια, ὅσο

(*) Ὅλα τὰ μνημεῖα, πὸν πῆρε ὁ Ἐλγιν ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη, τάχρασε στὰ 1816 μὲ 35 χιλ. λίρες ἢ Ἀγγλ. Κυβέρνηση κ' ἐστόλισε μ' αὐτὰ τὸ Βρεταν. Μουσεῖο.

Τὸ σπίτι (μὲ τὸ +) τῆς «Κόρης τῆς Ἀθήνας», πὸν διέμεινε ὁ Μπάυρον σιτόν πρῶτο του ταξίδι. Τὸ πλαιῖο ἦταν τῆς γιὰ τῆς.

προχωροῦσαμε πρὸς τ' ἀκρογίλι, καὶ κοιτάζουμε γιὰ τελευταία φορὰ τὸ Θηοῖο καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ Παρθενῶνα μέσα ἀπὸ τ' ἀνοίγματα τῶν ἐλαιῶνων. Δὲν ἦταν προσποίηση ἐκεῖνο, πὸν ἔφερε ἕνα δάκρυ σιτά μάτια τοῦ φιλόσοφου Αὐτοκράτορα Ἰουλιανοῦ, ὃ ἀν ἄφιρε τὴν ἀγαπημένη του Ἀθήνα».

Ὅταν ὁ ποιητὴς ξαναγύρισε σιτόν Ἀθήνα, σίς 19 Ἰουλίου, δὲν πῆγε πιά σιτόν σπίτι τῆς «Κόρης», ἀλλὰ κειτέλυσε σιτόν Μοναστήρι τῶν Καπουτσιῶνων, πὸν ἦταν τότε σιτά σιτόν Μνημεῖο τοῦ Λυσικράτη. Σιτόν Μοναστήρι ὁ Μπάυρον ἄρχισε νὰ μαθαίνει συστηματικὰ τὰ νέα ἐλληνικὰ καὶ τὰ ἰταλικὰ. Ἐκεῖ ἐουμπλήρωσε καὶ τὸ β'. ἄσμα τοῦ «Χάρολντ» καὶ ἔγραψε τὴν «Κατὰ τῆς Ἀθηναῖς», τὴ «Νύμφη τῆς Ἀβύδου», τὴν ἀρχὴ τοῦ γ'. ἄσματος τοῦ «Δὸν Ζουάν» καὶ ἄρχισε τὸν «Γκιουού». Ἀπ' τὸν ἐξώσι τοῦ Μοναστηριοῦ ἀπολάμβανε ὁλόκληρο τὸ θεῖο καὶ γραφικὸ πανόραμα, πὸν ἀπλώνοταν τριγύρω του, ἀπὸ τὸν Ὑμητιό καὶ τὴν Ἀκρόπολη ὡς σιτά γαλατὰ τερᾶτοῦ Συρωνικοῦ.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ ποιητὴς εἶχε καὶ μιὰ ἐρωτικὴ περιπέτεια μὲ τὴν τουρκοπούλα Τὸ κρεββάτι ἐκστρατείας, ὅπου ἀπέθανε ὁ Μπάυρον. Βρίσκεται σιτόν Ἐθνολογικὸ Μουσεῖο. εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ τὴν δόξα... Θὰ σοῦ φανεῖ παράδοξο, μὰ αἰσθάνομαι πὸς ἡ ποίηση δὲν εἶναι ὁ προσορισμός μου... Φρονῶ πὸς μπορῶ νὰ πράξω κατὰ γενναϊότερο, ἂν ἐπιτρέψουν ὁ χρόνος καὶ ἡ τύχη».

Καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ 1823 ἄρχισε νὰ συνεννοεῖται μὲ τὸ Ἑλληνικὸ Κομιτάτο τοῦ Λονδίνου. Ἐλαβε πολλῆς προσκλήσεις, πὸν τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ παρουσία του ἦταν πολὺ ἐπιθυμητὴ σιτόν Ἑλλάδα καὶ θὰ μποροῦσε νὰ ὠφελήσει τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τὴν μιὰ μὲ τὴν προσωπικὴ του ἐπιτροπὴ κ' ἀπὸ τὴν ἄλλη μὲ μιὰ χρηματικὴ συνδρομὴ. Σιτόν μεταξὺ οἰκονόμησε 10 χιλ. ἀγγλ. λίρες, ἐναύλωσε τὸ ἀγγλικὸ μπόρκι «Ἡρακλῆς» καὶ σίς 13 Ἰουλίου ἀνοίχτηκε σιτόν πέλαιγο μὲ τὸν κόντε Πέτρο Γκάμπα, τὸ γιού, τὸν ἰταλὸ γιατρὸ Μπροῦνο, τὸν ἄλλοτε κοροσάρο Τρελών καὶ μὲ 8 ὄπρητες. Ἦτανε μέρα Παρασκευῆ, πὸν πάντοτε ὁ προληπτικὸς Μπάυρον δὲν τὴ θεωροῦσε καλῆ. Ὁρμητικὴ τρικυμια βρῆκε τότε τὸν «Ἡρακλῆ» καὶ τὸν ἔρρηξε πίσω σιτόν λιμάνι τῆς Γένοβας. Ὁ Μπάυρον βγήκε

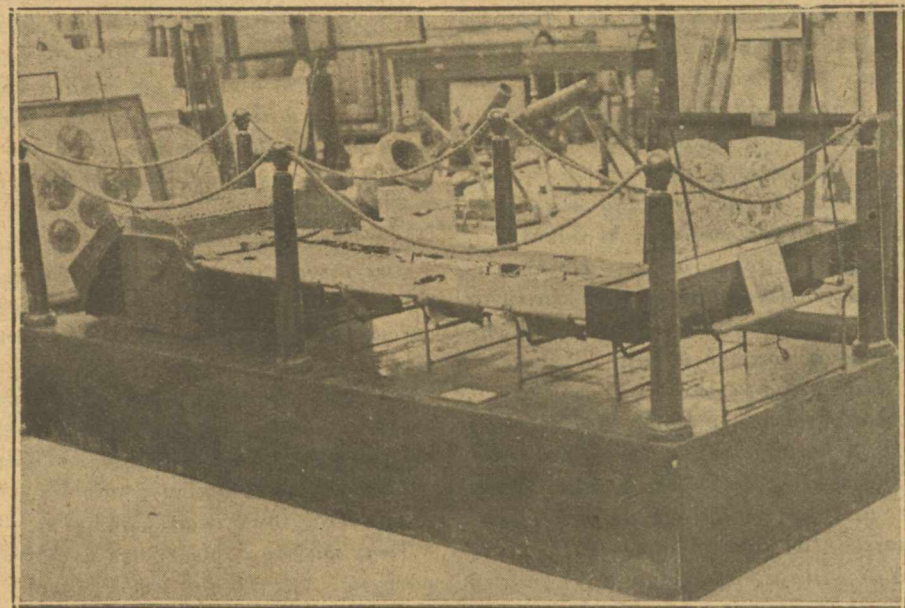
«Ζωὴ μου, οἶς ἀγαπῶ».

Καὶ ἡ Τερέζα, ὅταν μπήκε σιτόν Ἀθήνα ὁ τουρκικὸς στρατός, κατέφυγε αὐτὴ μὲ τὴν οἰκογένειά της σιτόν

Κέρκυρα. Σιτόν Ἀθήνα ἐγύρισε πάλι ἀργότερα, δταν ἔφυγαν οἱ Τουρκοὶ. Καὶ τὸ 1830, ἡ «Κόρη τῆς Ἀθήνας», πὸν ἀπὸ τὴν ψυχὴ της ἐπέρασε σὰν ὄραμα τὸ ποιητικὸ εἰδύλλιο τοῦ Μπάυρον, ἐπανδρεύθηκε τὸν Ἀγγλο φιλέλληνα ἀξιωματικὸ James Black. Ἡ Τερέζα, πὸν τὴν κατέβαλαν ἀργότερα ἀλλεπάλληλα οἰκογενειακὰ δυστηχῆματα, ἀπέθανε σιτά 1875.

Δεύτερο ταξίδι.

Τὸ φθινόπωρο τοῦ 1822 ὁ λόρδος Μπάυρον βρῖσκεται σιτόν Γένοβα. Τὸ ἰταλικὸ κίνημα εἶχε ἀποτύχει. Καί τῶρα ὁ ποιητὴς λογάριζε νὰ τρέξει σιτόν Ἑλλάδα καὶ νὰ λάβει μέρος σιτόν ἀγῶνα τῶν Ἑλλήνων. Σιτόν Γένοβα ἦρθε κατόπι καὶ ἡ ἀγαπημένη του κοντέσσα Giuciolli, καθὼς καὶ ὁ πατέρας της καὶ ὁ ἀδερφός της κόμητες της Gamba. Ἡ κοντέσσα ἦταν ἕνα ἐμπόδιο γιὰ τὴν ἀναχώρησὴ του, γιὰ τὴ ζήσους νὰ πάει μαζί του καὶ νὰ συμπεριεσθῆ τις κακοτυχίες του. Καὶ ὁ Μπάυρον ἔγραψε σιτόν φίλο του Μοοτε. «Ὁ ἔρωτας σήμερα

βρίσκεται σιτόν Ἐθνολογικὸ Μουσεῖο. εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ τὴν δόξα... Θὰ σοῦ φανεῖ παράδοξο, μὰ αἰσθάνομαι πὸς ἡ ποίηση δὲν εἶναι ὁ προσορισμός μου... Φρονῶ πὸς μπορῶ νὰ πράξω κατὰ γενναϊότερο, ἂν ἐπιτρέψουν ὁ χρόνος καὶ ἡ τύχη».

Καὶ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τοῦ 1823 ἄρχισε νὰ συνεννοεῖται μὲ τὸ Ἑλληνικὸ Κομιτάτο τοῦ Λονδίνου. Ἐλαβε πολλῆς προσκλήσεις, πὸν τὸν ἐβεβαίωσαν ὅτι ἡ παρουσία του ἦταν πολὺ ἐπιθυμητὴ σιτόν Ἑλλάδα καὶ θὰ μποροῦσε νὰ ὠφελήσει τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τὴν μιὰ μὲ τὴν προσωπικὴ του ἐπιτροπὴ κ' ἀπὸ τὴν ἄλλη μὲ μιὰ χρηματικὴ συνδρομὴ. Σιτόν μεταξὺ οἰκονόμησε 10 χιλ. ἀγγλ. λίρες, ἐναύλωσε τὸ ἀγγλικὸ μπόρκι «Ἡρακλῆς» καὶ σίς 13 Ἰουλίου ἀνοίχτηκε σιτόν πέλαιγο μὲ τὸν κόντε Πέτρο Γκάμπα, τὸ γιού, τὸν ἰταλὸ γιατρὸ Μπροῦνο, τὸν ἄλλοτε κοροσάρο Τρελών καὶ μὲ 8 ὄπρητες. Ἦτανε μέρα Παρασκευῆ, πὸν πάντοτε ὁ προληπτικὸς Μπάυρον δὲν τὴ θεωροῦσε καλῆ. Ὁρμητικὴ τρικυμια βρῆκε τότε τὸν «Ἡρακλῆ» καὶ τὸν ἔρρηξε πίσω σιτόν λιμάνι τῆς Γένοβας. Ὁ Μπάυρον βγήκε

στή στεριά μέ τόν Γκάμπα και μελαγχολικός έπισκέφθηκε τό σπίτι, πού τό ελεγε άφίσει έξημο ή κοντέσσα τό ίδιο πρωί. «Πού θάμαστε άραγε του χρόνου;» ρωτούσε περίλυπα τό συνοδό του. Τα προαισθήματά του ήταν άπαισία, μά τό καθήκον και ή τιμή κρατούσαν άκλόνητη τήν άπόφασή του να θυσιασθεί γιά τήν Έλλάδα.

Στίς 16 'Ιουλίου ό «'Ηρακλής», άποπλέει πάλι. Πιάνει πρώτα στό Διβόργνο, όπου έπιστολή άπό τή Βεϊμάρη έφερε στό Μπάυρον πολύτιμη ένθύμηση του Γκαίτε. Στίς 3 Αυγούστου τό μπρίκι άγκυροβολεί στό Αργοστόλι τής Κεφαλληνίας. Θλιβερή ήταν τότε ή κατάσταση στήν Έλλάδα: διχόνοιες, Κυβέρνηση άνίσχυρη, άπληροχρησία παντοδύναμοι, χρήματα πουνθενά. 'Ο ποιητής, άμερόληπτος, περιμένει σκέπτεται, άλληλογραφεϊ, βοηθεϊ τούς φτωχούς, δέν πάνει να μελετᾶ τήν Αγ. Γραφή. Στο τέλος του χρόνου τά πράματα άρχισαν να καλύτερεύουν. Οι Τούρκοι είχαν φύγει άπό τήν Ακαρνανία και ό Μανροκορδάτος άπό τό Μεσολόγγι έκαλούσε τό Μπάυρον να πάει. Γιατ' είχε άνάγκη άπό χρήματα, γιά να πληρώσει τό στόλο, πού εσιτάθμευεν εκεί κάτω.

'Ο Μπάυρον άρμάτωσε τότε ένα μιστικό και μιá βομβάρδα κ' έγραψε στον Moore στίς 27 του Δεκέμβρη: «Έάν κάτι, όπως πυρετός, κόπος, γυναίκα κλπ. έκοβε τό νήμα τής ζωής του συναδέλφου σου, τί δάκναις;... Να με θυμάσαι στίς ώρες τής τρέλας σου». 'Η άπαισιοδοξία τον έβράιανζε πάλι. Δέν έπιστενε στήν έντιμότητα του έλληνικού άγώνα. Κι' όμως θυσιάζοτατε γιά τήν ιδέα του; είρεχε να συναγήςσει τό θάνατο μ' άπελπιστικό σκεπτικισμό. Περνά πρώτα άπό τή Ζάκυνθο και παίρνει χρήματα άπό τον τραπεζίτη Barff. Καί τό πρωί τής 5 του Γενάρη 1824 κατορθώνει να φτάσει στό λιμάνι του Μεσολογγίου, σωσμένος άπό δυνατή τρικνμια και άπό τήν καταδίωξη μιās τουρκικής φρεγάτας: ή βομβάρδα του είχε πιαστέ. Τα κανόνια βροντούν, ό λαός υποδέχεται τό λόρδο με λαμπρές τιμές και τόν χαιρετᾶ σαν πολιτικό Μεσσία. «Σε περιμένομε, του λέγανε, σαν τά μικρά χελιδόνια πού περιμένον τή μάνα τους».

Στό Μεσολόγγι ό Μπάυρον γίνεται τώρα άγνωριστός. Άφισε τή φανταστική ζωή κ' έγινε ένας φρόνιμος και πρακτικός Άγγλος. Αγωνίζεταί μέρα νύχτα να καταπραύνει τά τρομερά πάθη, τά κομματικά και των φίλων του, να βελτιώσει τά άσχημάτα, να κάνει τον πόλεμο άνθρωπινώτερο. Θέλει να επιβάλει παντού τήν πειθαρχία. Παίρνει στήν ύπηρεσία του 50 Σουλιώτες και άρχίζει να προετοιμάζεται για να εκστρατεύσει στή Ναύπακτο ως άρχιστράτηγος αυτών. Όμως δε λημονεϊ καμμιά φορά και τήν Τερέζα' τής γράφει, πως όταν θα διώξει τούς Τούρκους, θα πάει στήν Αθήνα να τήν δει.

Σάβνου στίς 3 του Φλεβάρη προσβάλλεται άπό νευρικό νόσημα, πού στήν άρχή θεωρήθηκε επιληψία. 'Η ύγεια του, κλονισμένη δυστυχώς άπό πολόν καιρό, δέν εδειξε άντοχή στους κόπους και στου τόπου τό κλίμα. Και οι φίλοι του του κάκον τον έσυμβούλευαν να φύγει. Στίς 10 του Απρίλη, σε μιá εκδρομή με τάλλογο, τον

έπιασε δυνατή βροχή. Δρωμένος και κατάκοπος γύρισε στο σπίτι του. «'Ο σιραιιώτης, έλεγε, δέν πρέπει να δίνει προσοχή σε τόσο μικρά πράματα». Όμως τή νύχτα ήταν άνήμπορος. Τήν άλλη μέρα δε φυλάχτηκε πάλι και βγήκε με τάλλογο. Κι' όταν ξαναγύρισε, παραπονιόταν στο Φλέτσερ, δι ή σέλλα του ήταν υγρή άκόμη άπό χιές και τουτο τον έβλαψε.

Αυτή ήταν ή τελευταία του έξοδος. 'Ο Μπάυρον άπό τή μέρα εκείνη έπεσε βαριά άρρωστος. Οι γιατροί του ήθέλησαν να τον φλεβοτομήσουν, αλλά με κατένα τρόπο εκείνος δέν έστεργε να χυθεί σταλαματιά άπό τό αίμα του με νυστέρι κ' έλεγε δι «επιθυμει να τό χύσει δλο στή μάχη». Τέλος δέχτηκε και του πήραν στίς 16 του μηνός 16 ούγγιες, 'Ο πυρετός όμως δέν έπαψε. Θελήσανε τότε να καλέσουν άπό τή Ζάκυνθο ένα ύνομαστό γιατρό, τον Θωμά, μά ήμπόδισε ή τρικνμια. Και ό λόρδος, πού τον προσηγορούσαν μόνο ένας ή δυό φίλοι του, ως και ό ιταλός ύπηρέτης του Τίτας και ό γέρω Φλέτσερ, έκοιτούταν εκεί σχεδόν άβούλητοι, στο φτωχό και γεμάτο θόρυβο σπίτι, πού τό λόγεϊό του κατείχεν ή φρουρά των Σουλιωτών. Τήν άλλη μέρα έφλεβοτομήθηκε πάλι άλλες δυό φορές.

'Αλλ' ας άκούσουμε μερικά άπό τήν έκθεση του ίδιου του Φλέτσερ:

«Εκείνη τή μέρα ό κύριός μου μου είπε δυό φορές. — Δέν μπορώ να κοιμηθώ, και ξαίρεις, δι μιá βδομάδα τώρα δέν έκοιμήθηκα καθόλου. Ξαίρω, δι ό άνθρωπος δέν μπορεϊ να μείνει άπνος έξω άπό ώρισμένο χρόνο, γιαι ύστερα, δίχως άλλο τραϊάγεται, χωρίς να μπορεϊ κανεις να τον σώσει. Και χίλιες φορές προτιμώ ν' αυτοκτονήσω παρά να τρελαθώ' δε φοβούμαι τό θάνατο' έχω πιότερο θάρρος άπό διανομίζετε ν' αντικρύσω τό θάνατο...»

» Φρονώ, δι ό κύριός μου δέν ενιωθε έως στίς 18, δι τό τέλος του εσίμωνε μου είπε. — Φοβούμαι μήπως ό Τίτας και ού άρρωστήσει άρρωπνώνας για μένα μερονυχτίς. Στίς 16 του μηνός, επειδή παραμιλούσε λίγο, εϊχα φροντίσει να πάρω τά πιστόλια και τό μαχαίρι, πού ως τά τότε είχαν μείνει σιμά στο κρηβάτι του.

Στίς 18 μου μίλησε πολλές φορές' φαινόταν δυσαρεστημένος απ' τή θεραπεία των γιατρών. Τον παρᾶκαλεσα τότε να μου επιτρέψει να καλέσω τον δόκτορα Θωμά. Στείλε να τον προσκαλέσεις, αλλά πολν γρήγορα. Λυπούμαι πού δε σ' άφισά να τον καλέσεις νεώτερα, γιαι είμαι βέβαιος πως αυτοι απαιτηθήκανε στή διάγνωση τής άρρώστειας μου. Γράψε εσύ, γιαι ξαίρω πως αυτοι δέν επιθυμούν να δούνε άλλους γιατρούς εδώ.

» Μου είπε στο τέλος ενός παραμιλητου του. — Άρχίζω να πιστεύω, πως είμαι σπουδαία άρρωστος. Άν τύχει και πεθάνω ξάφνου, επιθυμώ να σου δώσω μερικές παραγγελίες, πού ελπίζω να τις εκτελέσεις.»

'Ο Φλέτσερ έζήτησε τότε να φέροι χαρτί και πέννα. «'Οχι, είπεν ό Μπάυρον» θα χάσεις πολν καιρό και μάς μένουν μονάχα λίγες στιγμές. Πρόσεξε. 'Η τύχη σου θα εξασφαλιστεί, Φλέτσερ... Και επρόσθεσε: «'Ω! παιδί μου, ω αγαπημένη μου κόρη Αδα. 'Ω Θεέ μου, αν

μπορούσα να τή δω! Δόσε της τήν ευχή μου, καθως και στήν αγαπημένη μου αδελφή Αδγούστα με τά παιδιά της. Πήγαινε στή λαϊδή Μπάυρον και πές της... να τής τά πεις όλα...».

Δέν μπορούσε ό Φλέτσερ να νιώσει τά τελευταία λόγια του λόρδου. «Δέν ενιωσες; εφώναζε ό Μπάυρον' άλλιμονο! Δε μένει πια κναιρός... 'Η γυναίκα μου... Τό παιδί μου... 'Η αδερφή μου... Πρέπει να τούς τά πεις όλα... Ξαίρεις τις επιθυμίες μου.»

'Ετσι λοιπόν και τά στερνά διανοήματα του μεγάλου άνδρός έμελλε να τα σκεπάσει τό μυστήριο, όπως μυστηριώδη άπόμειναν και πολλά άλλα άπό τή ζωή του.

Τό μεσημέρι οι γιατροί του έδωκαν ετωνικό φάρμακο. Μά τό παραμιλημα δέν έπαψε. Σε μερικές μόνο ηηράλιες στιγμές άκούσαν να λέει «Ανοτιχησμένη Έλλάδα!... Ανοτιχησμένη πόλη!... Κακόμοιροι ύπηρέτες μου! Για τί να μην τό προβλέσω νεώτερα;... Δε μετρόμαζει ό θάνατος... Άλλά για τί να μην ξαναϊδω τήν πατρίδα μου, πριν ξεθω εδω;... Έλλάδα... Έδωκα γι' αυτή τό χρόνο μου, τήν περιουσία μου, τήν υγεία μου! Τής δίωω τώρα και τή ζωή μου' τί άλλο μπορούσα να πράξω;».

Τό βράδι έψιθύρισε: «Τώρα θέλω να κοιμηθώ». Κ' εγειρε τό κεφάλι' γιά τελευταία φορά. Τή μέρα εκείνη γιόρταζαν και τό Πάσχα, μά δλων οι καρδιές ήτανε μαϊφές, γιαι ψυχομαχούσε ό εδεργέτης τους. 'Ο λήθαργος βόσταξε 24 ώρες. Καί τό βράδι τής 19 Απρίλη 1824, στίς 6 1/4 μ. μ., ό Μπάυρον ήσυχα και άπαλά άφαιρε τήν τελευταία πνοή. Τήν ίδια στιγμή τρομερός κρότος κεραυνού και δυνατή βροχή ξεσπούσε άπάνω απ' τό ήρωικό Μεσολόγγι.

Στό γοργό και θλιβερό άγγελμα του θανάτου δλόκληρη ή Έλλάδα άπόμεινε άποσβολωμένη. Οι Μεσολογγίτες θρηνοούσαν ένα εδεργέτη κι' ένα συμπολίτη τους' γιαι τον Μπάυρον άπό τό Μάρτη ψήφισμα 'Εθνικό τον είχε πολιτογραφήσει 'Ελληνα.

'Η προσωρινή Διοίκηση τής Έλλάδας διάταξε, να όήξουν τήν άλλη μέρα με τήν ανατολή του ήλιου 37 κανονίες, όσα και τά χρόνια του λόρδου' να κλειστούν 3 μέρες όλα τά δημόσια γραφεϊα και ιδιωτικά καταστήματα και τό γενικό πένθος να κρατήσσει 20 μέρες.

Στίς 20 Απρίλη ό νεκρός του λόρδου ταριχεύτηκε μέσα σε άτεγχο φέρετρο, πού τό σκέπασαν με μαυρο μανδύα άπάνω του έτοποθετήσαν κρόνος, ξίφος και στεφάνι άπό δάφνη. Τα σπλάγνα του τά θάψανε σιμά στήν τότε εκκλησία του Αγ. Νικολάου. 'Η κηδεία, επειδή δλη τή μέρα στίς 21 Απρίλη έβρεχε, έγινε στίς 22. 'Η κατάσταση όμως των δρόμων ήταν έλεινή και γι' αυτό δε μεταφέρσαν τον ίδιο τό νεκρό με τό φέρετρο, αλλά τό κιβώτιο πού είχαν κλείσει τήν καρδιά και τον εγκέφαλό του. 'Ο Μητροπολίτης Αστιας Πορφύριος προέστατο στή νεκρώσιμη τελετή και ό ιστορικός Σπυρ. Τρικούπης άπήγγειλε τον επικήδειο. Τραγικά θλιβερές στιγμές.

Τό κιβώτιο, άφου τό προσκύνησε όλος ό κόσμος, μεταφέρθηκε πάλι στο σπίτι του Μπάυρον, σιμά στο φέρετρο, ως πού τά πήρε και τά δυό στίς 2 του Μάη πλοίο

και τάφερε με πομπή άπό τό Μεσολόγγι στή Ζάκυνθο(*). Άπ' εκεί με τό μπρίκι «Φλώριδα», ό συνταγματάρχης Στάγγωπ, ό γιατρός Μπρούνο, ό Φλέτσερ και τρεις άλλοι ύπηρέτες του Μπάυρον, μετέφεραν τό νεκρό στήν Αγγλία. Με δάκρυα ό Hobhouse παρέλαβε τον άρχαιο φίλο του και φρόντισε να τον άποδώσει στον οίκογενειακό τάρο, στο Χάκναλ Τόρκαροδ. 'Ητανε μέρα Παρασκευή κ' εκλεινε ένας χρόνος άκριβώς άπό τότε, πού στή Γενοβα ό ποιητής είχε πει τις προφητικές εκείνες λέξεις: «Πού θάμαστε άρα γε του χρόνου;»

'Ετσι έτελείωσε του Μπάυρον ή ζωή. Τό κοιμητήριο του Όδεοτιμίστερ, πού κλείνει τή σκόνη τόσων μεγάλων άνδρών, εκλεισε τήν πόλη του στο νεκρό του ποιητή, για τήν άτακτη ζωή πού πέρασε. Μά ή ελληνική έγνωμοσύνη στή μνήμη του μεγάλου φιλέλληρος δέν έστησε μόνο δυό άνδριάντας, τον ένα στήν Αθήνα, στον κήπο του Ζαπείου, και τον άλλον στο Μεσολόγγι' μέσα στήν ψυχή τής Έλλάδος 'ίδρσε κ' ένα φωτόλουστο ναόν, πού άπό τά βάθη του θα τραγουδούν αίώνια των θρύλων οι άρμονίες για τό άλησμόνητο, μά παραγνωρισμένο παιδί τής Αγγλίας.

«'Η εποχή μας, είπε ό Άγγλος ιστορικός Macaulay, διεκρίθη τρώντι για τήν άδιαφορία προς κάθε μεγάλο και γιά τή συμπάθειά της προς κάθε άσημο και μικρό. Ανο άνδρες στήν εποχή μας απέθαναν, άφου δοξάσανε τον εαυτό τους, καθένας στή δική του σφαίρα, όταν πολλά άπό τά έθνη μόλις έσυμπλήρωναν τήν άγωγή τους' ό ένας απέθανε στο νησί τής Αγίας Ελένης και ό άλλος στο Μεσολόγγι.»

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ

ΤΑ ΑΥΓΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Φιλόσοφος τις του προπαρελθόντος αϊώνος, προς επίλυσιν ίσως ταυ κατα τόν μεσαιωνα θεολόγους και φιλοσόφους συνταράξαντος ζητήματος περι τής προτεριαότητος της δρνησος η του αυγού, εδογματίσεν δι «Παν το ζών εξ ηου τίκεται». Πολλή δ' όμως πρό τούτου το αυγόν σπουδαίον διεδραμάτισε μέρος εν τή κοσμογονία διαφόρων εκ των αρχαίων θρησκευμάτων. Η Βαβανή, η μήτηρ της αγίας Τριάδος του Ινδικου παγθεου, μυθολογείται δι εγέννησε τρια αυγά, εξων εξήλθον ο Βραμας, ο Βισνους και ο Σίβας' εις πλείστας δε θρησκευτικας παραστάσεις των Ινδων απεικονίζεται οτε μεν ο Βραμας πρό αυγού, εν φ φαίνεται έ ανθρωπος έμβρυον ετι, οτε δε απλώς μόνον το αυγόν της κοσμογονίας. Η συρία Αφροδιτη, κατά τας φοινικιας παραδόσεις, εγεννήθη εξ αυγού πεσόντος ουρανόθεν παρά τας δρχας του Εδφράτου και εκκολαφθέντος

(*') Η παράδοσι λέει, δι ή καρδιά του Μπάυρον κρατήθηκε στο Μεσολόγγι. Μά τό πιθανώτερο είναι πως μόνο τά σπλάγνα κρατήθηκαν και θάφθηκαν εκεί, πού σήμερα είναι ό άνδριάς του ποιητή και ήταν άλλοτε ό ναός του Αγ. Νικολάου. Άλλη παράδοσι λέει, δι στήν έξοδο τής 22 Απρίλη 1825 τά σπλάγνα ξεθάφθηκαν για να ταφούν σε ασφαλέςτερο μέρος, μά μέσα στή σύγχυση, πού στάθηκε, χάθηκαν.

υπό περιστερών. Διότι αί περιστεράι εν τῇ φοινικικῇ καὶ τῇ ἀσσυριακῇ θρησκείᾳ εἶχον προσλάβει ἱερὸν καὶ θεῖον χαρακτήρα, δικτηρηθέντα καὶ ἐν τῇ χριστιανικῇ συμβολικῇ. Γνωστότατῃ δ' εἶναι καὶ ἡ κατὰ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν ἐξ αὐτοῦ γέννησις τῆς Ἑλένης καὶ τῶν Διοσκουρέων.

Τὴν συμβολικὴν ἔννοιαν τῶν τοιούτων μύθων ἀναπτύσσων ὁ διάσημος Γερμανὸς μυθολόγος Κρότσερ ἐπάγεται τὰ ἐπόμενα: «Τὰ δύο ἡμισφαίρια τοῦ κόσμου (ὁ Οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ) ἀπεικονίζοντο διὰ δύο ἡμισφαιρίων, ὁτὲ μὲν κεχωρισμένων καὶ καταστέρων, ὁτὲ δὲ συνηνωμένων, πρὸς παρατήρησιν τῆς ἐπιστολῆς καὶ τῆς δύσεως τῶν ἀστέρων. Ἐκ τῆς τοιαύτης τῶν δύο ἡμισφαιρίων ἐνώσεως πρέκυψε τὸ μυστηριώδες ἔκείνο ὄρον ἕπερ ἐκρέμων ἐν τοῖς ναοῖς καὶ περὶ οὗ ἐμυθολόγουν ὅτι ἐτέθη ὑπὸ τῆς Λήδας, ἀλλὰ περὶ οὗ ἐτέρα ἀξία σημειώσεως παράδοσις ἀνέφερον ὅτι ἔπεσεν ἐκ τῆς Σελήνης, ἧς ἡ Ἑλένη ἦτο προσωποποίησης».

Τινὲς τῶν περὶ τὴν συγκριτικὴν μυθολογίαν ἀσχολουμένων ἠθέλησαν ν' ἀναγάγωσι τὴν καταγωγὴν τῶν Αὐγῶν τοῦ Πάσχα εἰς τοὺς τοιούτους μύθους καὶ νὰ ἐξηγήσωσι τὴν συνήθειαν ταύτης ἐκ τῆς συμβολικῆς σημασίας τοῦ αὐτοῦ εἰς ἀρχαῖα θρησκευτάματα. Ἡ δὲ γνώμη αὕτη δὲν φαίνεται ὅλως ἀβάσιμος καὶ παρακεκινδυνευμένη εἰς τοὺς γινώσκοντας ὅτι καὶ παρὰ λαοῖς μὴ χριστιανικοῖς, ὡς παρὰ τοῖς Ἰαπωνοῖς, ἐπικρατεῖ ἔτι καὶ νῦν τὸ ἔθιμον τοῦ διανέμειν κατὰ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους αὐγὰ χρωματισμένα. Τοῦτο δὲ κατὰ τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν γνώμην ταύτην δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς ἀπλή μόνον σύμπτωσις, διότι εἰς τινὰ χριστιανικὰ ἔθνη τὸ ἔτος μέγχι τινὸς ἤρχετο ἀπὸ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πάσχα, ὅτε διενέμοντο καὶ τὰ χρωματισμένα αὐγὰ.

Ὅπως δὲ ἦτο δὲν εἶχον ἀναζήτησιν τῆς ἀρχῆς τοῦ ἔθιμου, εὐρίσκομεν ὅτι κυριωτάτη, ἀν ὅχι ἡ μόνη ἀφορμὴ αὐτοῦ, ἦτο ἡ κατὰ τὴν προηγουμένην τοῦ Πάσχα πολυήμερον νηστείαν ἀποχὴ αὐγῶν. Ἐνεκα τούτου κατὰ τὸ τέλος τῆς τεσσαρακοστῆς συνηθροίζετο μέγα ποσόν, ἕπερ κατὰ τὸ Σάββατον τῆς ἐβδομάδος τῶν παθῶν ἠυλόγουν οἱ ἱερεῖς ἀπ' ἐκκλησίας ἐν Ρωσίᾳ μάλιστα ἡ εὐλογία τῶν αὐγῶν διετηρεῖτο μέχρις ἐσχάτων καὶ ἐν τῇ Μεγάλῃ ἀγιασματηρίῳ, οὗ ποιοῦνται χρῆσιν οἱ παρ' ἡμῖν ἱερεῖς, ὑπάρχουσιν εὐχαὶ εἰς τὸ εὐλογῆσαι ἐδέσματα κρεῶν τῇ ἀγίᾳ καὶ μεγάλῃ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα καὶ εἰς τὸ εὐλογῆσαι τυρὸν καὶ ὄα, εἰς ἀχρηστίαν δὲ μὴ περιελθεῖσαι. Τὰ οὕτως εὐλογούμενα αὐγὰ διενέμοντο ὡς δῶρα τὴν ἐπιούσαν, χρωματιζόμενα εἴτε πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων, οἵτινες, ὡς γνωστόν, τῇ κελεύσει τοῦ Θεοῦ ἔβαπον τὰ κατώφλια τῶν θυρῶν αὐτῶν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ θυομένου ἀμνοῦ, εἴτε ὅπως εὐπροσδεκτότερα γένωνται· διότι συνήθη χρώματα ἦσαν οὐ μόνον τὸ ἐρυθρόν, ἀλλὰ καὶ τὸ χρυσοῦν καὶ τὸ κίτρινον καὶ τὸ ἰώδες.

Ὡς δῶρα διενέμοντο αὐγὰ καὶ κατὰ τὴν πρό τοῦ Πάσχα τεσσαρακοστήν. Καὶ παρ' ἡμῖν μὲν δίδονται εἰς

τοὺς παιδας περιερχομένους τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν καὶ ἄδοντας δημῶδες ἄσμα, ἀφηγούμενον τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ τελεσθὲν θαῦμα καὶ περιγράφον τὴν εἰδὴ ὁ Λαζάρου εἰς τὸν κἄτω κόσμον ποῦ ἐπήγε. Ἐκ τῆς συνηθείας ταύτης ἐπήγαγε καὶ ἡ παροιμία. Ποτέ τοῦ αὐγὰ δὲν ἔδωκε, οὕτε τ' ἀγίου Λαζάρου, ἐπὶ τῶν ὑπερβαλόντως φειδωλευμένων λεγομένην. Ἐν δὲ τῇ Δύσει παραπλήσιόν τι ἐπεκράτει ἔθιμον κατὰ τὸ μέσον τῆς τεσσαρακοστῆς· κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων, κρατῶντες κἀνίστρον καὶ φέροντες σημαίας καὶ κώδωνας, περιήρχοντο ἀνὰ τὰς οἰκίας ἄδοντες, ἀφ' οὗ πρότερον ἰστάμενοι πρὸ τῆς ἐκκλησίας ἐφαλλον ὕμνους ἐλάμβανον δὲ πρὸς ἀνταμοιβὴν τῶν εὐλαδῶν αὐτῶν ἀσμάτων αὐγὰ. Τὴν συνήθειαν ταύτην περιγράφει χειρόγραφόν τι τοῦ Π' αἰῶνος ἀναφερόμενον ὑπὸ τοῦ Δουκαγίου ἐν τῇ περισπουδάστῃ αὐτοῦ Γλωσσῶσι τῆς παρηκμακυίας λατινικῆς· προσθέτει δὲ τὸ χειρόγραφον, ὅτι ταῦτα ἐκπαλαί ἐτελοῦντο. Αἱ τοιαῦται συνήθειαι δὲν εἶναι βεβαίως ἀσχετοὶ πρὸς τὴν διανομὴν τῶν αὐγῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἀλλ' ὑποδεικνύουσι πόθεν προῆλθε καὶ πῶς ἀνεπτύχθη βαθμῆδὸν τὸ ἔθιμον τοῦτο.

Ἐν Γαλλίᾳ, ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΔ' καὶ ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΕ' ἔτι συνήθιζετο μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς Κυριακῆς τοῦ Πάσχα νὰ προσφέρῃ ὁ μονάρχης ὡς δῶρον εἰς τοὺς αὐλικούς αὐτοῦ αὐγὰ ἐπίχρυσα, ἐπίτηδες πρὸς τούτο παρεσκευασμένα. Νῦν δὲ καὶ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης δωροῦνται κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα πρὸς ἀλλήλους αὐγὰ τεχνιτὰ διαφόρου μεγέθους καὶ ποικίλων χρωμάτων, περικλείοντα πολυτίμη ἀντικείμενα. Ἀλλὰ τὴν συνήθειαν ταύτην δὲν ἐνεκολλώθημεν ἔτι ἐν Ἑλλάδι, ὑπεραρκούμενοι ἴσως εἰς τὴν ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς μεταφθεύθειαν ἑτέραν ἐπίσης πολυδάπανον, τῶν δώρων τῆς πρώτης τοῦ ἔτους καὶ τοῦ δένδρου τῶν Χριστουγέννων.

ΝΙΚ. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Διὰ τοὺς κ.κ. συγγραφεῖς καὶ ἐκδότας

Φέρεται εἰς γνώσιν τῶν ἄνω ἀξιοτίμων κυριῶν ὅτι τὸ **ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ» ἀναλαμβάνει τὴν ἐπιμεμηλημένην διόρθωσιν τῶν τυπογραφικῶν δοκιμῶν καὶ τὴν ἐν γένει παρακολούθησιν πάσης ἐκδοτικῆς ἐργασίας μετ' ἐξαιρετικῆς καλαισθησίας καὶ ταχύτητος.**

Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἀπευθυνιέον **Γραφεῖα «Παντογνώστου» Ἰπποκράτους 32.**

(ΕΚ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ)

Ἡ ΖΩΗ ΜΑΣ

ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Ἐκ τῶν περιηγούμενων τευχῶν εἶχαμε ἀναφέρει πῶς θὰ εἶναι ἡ ζωὴ ἐπὶ τῆς σπῆτι μας, στὰς μεγάλας πόλεις καὶ γιὰ τὸ πᾶσι κινητὸν πλοῖον θὰ χρειάζεται σ' ὅλους μας, φτωχοὺς καὶ πλούσιους. Τὸ παρισινὸ «Je Sais Tout» συνεχίζοντας τὴν ἐρευνά του πῶς θὰ εἶναι ἡ καθόλου ζωὴ μετὰ δέκα χρόνια μᾶς δίνει τὴν εἰκόνα σήμερα πῶς θὰ γίνωνται αἱ διὰ θαλάσσης μεταφοραί, αἱ διὰ μέσου τοῦ ἀέρος, τὴν τελειοποίησιν τοῦ ἀσυρμάτου κλπ. ποῦ κατωτέρω γράφουμε:

Αἱ διὰ θαλάσσης μεταφοραί

Ὁ κ. J. Dal Piaz, πρᾶεδρος τῆς Γενικῆς Ὑπερωκεανίου Ἑταιρείας νομίζει ὅτι ἡ ναυτιλία θ' ἀποκτήσῃ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ταχύτητα καὶ ἀνεσιν.

«Νὰ πρᾶξωμεν τί θὰ εἶναι σὲ δέκα χρόνια αἱ μεταφοραὶ διὰ θαλάσσης—μᾶς δηλοῖ ὁ κ. Dal Piaz, εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀξίως πολὺ τολμηρά, διότι ὁ πόλεμος, ὡς βλέπετε, προσκάλεσε ἀνισορροπίαν ἀνήκουστον ὄλων τῶν φαινομένων τὰ ὅποια εἰς κανονικὰς περιστάσεις ἔχον ἐξέλιξιν σχεδὸν γνωστήν. Ὁ κόσμος εἶναι ἀκόμη ὑπερβαλικά ταραχμένος ὥστε νὰ μὴ ἴσχυρη

κάνει νὰ εἴπῃ πῶς θ' ἀποκατασταθοῦν τὰ ρεύματα τοῦ ἐμπορίου, τὰ ὅποια νῦν ἐταράχθησαν εἴτε ἀπὸ τοὺς τυπικῶς νόμους ποῦ θέλουσι νὰ προστατεύσουν τὰς χώρας κατὰ τῶν ἐισβολῶν μεταναστῶν, εἴτε διὰ συνδυασμῶν προσωρισμένων νὰ διασώσουν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα, εἴτε τέλος ἀπὸ τὸ συνάλλαγμα. Δικαίως λοιπὸν ἡ θαλασσία βιομηχανία ἐβρίσκει εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ κάμνη προβλέψεις ἀρετὰ μακρυνῆς προθεσμίας, καὶ διὰ τὰ σχετιζόμενα μὲ τὴν ναυπήγησιν τῶν πλοίων ὡς καὶ διὰ τὴν δημιουργίαν συναλλαγῶν. Ὅφειλομεν βέβαια ἀπὸ τῶν δύο πούτων ἀπόψεων νὰ λάβωμεν πολὺ πρότερον προφυλάξεις τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα πολὺ βραδύτερα θὰ ἐμφανισθοῦν. Ἔτσι χρειάζεται περίπου ἕνα ἔτος διὰ τὴν ναυπήγησιν ἐνὸς φορτηγοῦ πλοίου, δύο ἕως τρία ἔτη διὰ τὴν ναυπήγησιν ἐνὸς ἐπιβατικῆς, καὶ τὰ πλοῖα ταῦτα θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ δύνανται νὰ χρησιμεύσουν διὰ 25—30 ἔτη χωρὶς ἐξασθένησιν ὅθεν ἡ πρόβλεψις τῶν ἀναγκῶν ποῦ θὰ προκύψουν ἀποτελεῖ διὰ τὸν ἐφοπλιστὴν ζωτικὴν ἀναγκαιότητα.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος αἱ τιμαὶ ναυπηγήσεων εἶναι τεράστιαι, καὶ αἱ δαπάναι ἐκμεταλλεύσεως ἠδὲ ἐξήθησιν κατὰ 400% ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1913. Εἶναι λοιπὸν δύσκολος ἡ πρόβλεψις, δυσκολωτάτη, τὸσῳ δὲ περισσώτερον εἶδη αἱ τιμαὶ ναύλων τοῦ 1923 δὲν παρουσιάζουσι παρὰ

πολὺ μικρὰν διαφορὰν πρὸς τὰς τοῦ 1913, σὺς μεταξὺ τῶν ἐξόδων ἐκμεταλλεύσεως καὶ τῶν ναύλων εἶναι πολὺ δυσανάλογος.

Ἡμποροῦμε ἐν τούτοις νὰ ἐρωτήσωμεν μας πῶς θὰ εἶναι τὸ φορτηγὸν καὶ πῶς τὸ πλοῖον τοῦ μέλλοντος.

Κατ' ἀρχὰς σημειωτέον δύο ἀριθμοὺς· ὁ ἔμπορικὸς στόλος περιελάμβανε τῇ 1913 τόνους 604, τῶρα δὲ περιλαμβάνει 3.845.792 τόνους. τηροῦμεν λοιπὸν ἐδῶ μίαν προσπάθειαν. Ἡ θέσις βελτιώθη ὡς πρὸς τὴν χωρητικότητα.

Καὶ τὰ μὲν φορτηγὰ προβλέπω ὅτι θὰ κατασκευάζονται μεγάλης πλέον χωρητικότητος. Φαίνεται ὅτι βόσκοντες πρὸς ἰσχυρὰς μονάδας μὲ οἰκονομικὴν κινήτηρι δύναμιν (ὡς π.χ. τὸ Diesel μὲ χονδρὰ ἔλαια). Ἡ ἀναπτύξις αὕτη εἶναι λογικὴ, ἀφ' οὗ κατὰ τὸν 19ῶν αἰῶνα, τὸ ἔμπορικὸν πλοῖον μετέφερεν ὀλίγας ἑκατοντάδας τόνων καὶ σήμερον μεταφέρει εὐκόλως 12 ἢ 13.000. Πρὸς ἐκμετάλλευσιν ὁμοῦ αὐτῶν τῶν δυνατῶν πλοίων χρειάζονται γραμματὰ ἔχουσαι λιμένας δυναμένους νὰ προμηθεύουν πολλῶν χιλιάδων τόνων ἐμπορεύματα, διότι αἱ ἐργασίαι συγκεντρώσεως αἱ γενόμεναι ἀπὸ λιμένος εἰς λιμένα γίνονται πολὺ ἐπαχθεῖς καὶ δι' αὐτὸ πρέπει ν' ἀποφεύγινται.

Τὸ δὲ ἐπιβατικόν, ἐνώπιον τοῦ ἀπὸ ἐβδομήκοντα ἐτῶν ἐπιτευχθεισῶν προόδων, ἴσως δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ἐπέτυχε πλέον τὸν τύπον ὅστις ἱκανοποιεῖ τὰς ἀνάγκας ταχύτητος, ἀνέσεως καὶ ἀσφαλείας.

Ἐν τούτοις, αἱ πρόοδοι γίνονται αἰσθηταὶ εἰς πᾶσαν περιοχὴν ἐργαλείων τῶν ἐπιβατικῶν, ἦτοι κινήτηρων, κωσίμου ὕλης, μετὰλλουργίας, διευθετήσεως, ἐγκαταστάσεως, ἀσυρμάτου τηλεγραφίας, σωσιῶν, πλοῦ, γεωδοχείων, διακομῆσεως κλπ. Τούτων τῶν προόδων θὰ χρειασθῆ βεβαίως νὰ κρατήσωμεν λογαριασμόν. Ἄλλ' αἱ σημεριναὶ τιμαὶ προσόδου εἶναι τοιαῦται ἀπὸ ἀπόψεως ναυπηγήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως, ὥστε αἱ Ἑταιρεῖαι αἱ ἀτμοπλοικαὶ εἰστάζουσιν νὰ ναυπηγήσουν νέα μεγάλα ἐπιβατικὰ πλοῖα. Τῶρα παρατηρεῖται κάποιον σταμάτημα. Σταμάτημα στιγμιαῖον, διότι θὰ χρειασθῆ νὰ ξαναρχίσουν αἱ ναυπηγήσεις, ἀλλ' ὁποῖον ἐπιβατικῶν πλοίων;...

Δὲν φαίνεται ἂν μὲ τοὺς σημερινούς κινήτηρας ὁ δρόμος ταχύτητος θὰ ἐσταθῆ πολὺ, λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς τεραστίης δαπάνης ἰδιαιτέρως τὴν ὁποίαν προκαλεῖ ἡ αὐξήσις ἐνὸς ναυτικοῦ μιλλίου. Καὶ ἀπὸ δεκαετίας παρατηρεῖται τάσις νὰ θυσιασθῆ ἡ ταχύτης εἰς τὴν ἀνεσιν. Φαίνεται σπουδαιότερον νὰ ἐξοδεύσῃ κανεὶς χρήματα πρὸς βελτίωσιν τῆς ἀνέσεως τῶν ταξιδιωτῶν, οἵτινες ἀμέσως οὕτω ἐπωφελοῦνται τῆς δαπάνης τῶν, παρὰ ν' ἀφιερῶσιν κανεὶς χρήματα διὰ ταχύτητα.

Άερισμός, υγιεινή, ευρυχωρία, εξυγιαντικά ύπηρεσία, αποτελούν το αντικείμενον ειδικών μεριμνών και βαδίζουν ταχέως προς την ναυπηγήσιν των επιβατικών πλοίων τα όποια θα παρέχουν σχεδόν όλην την άνεσιν των καλύτερων συγχρόνων ξενοδοχείων.

ΑΙ ΕΝΑΕΡΙΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

Ο κ. Louis Bréguet, ο μέγας ναυπηγός, εφοδότην να δώσῃ περὶ τῆς ἀεροπλοίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ αὐθεντικότης του εἶναι ἀναμφισβήτητος, ἀπόψεις προφητικὰς ὧν ἡ πείρα ἀποδεικνύει τὴν ἀκρίβειαν. Ἴδου τι φρονεῖ περὶ τῆς ἀεροπλοίας ὅτι θὰ ἔχῃ ἐπιτελέσει ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας.

Τὸ αὐριανὸ ἀεροπλάνο θὰ καθορισθῇ πῶς πρέπει νὰ εἶναι ἀπὸ τὰς ἀνάγκας ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀναερίων γραμμῶν ποῦ θὰ δημιουργηθοῦν.

1ον. Πρέπει νὰ ἴμωρῃ νὰ πραγματοποιηῇ χωρὶς προσέγγισιν διαδρομὰς πλέον τῶν 3.500 χιλιομέτρων.

Ἐὰν θέλωμεν πράγματι νὰ διαδράμωμεν διὰ μιᾶς πτήσεως τὸν Ἄτλαντικὸν μεταξὺ τοῦ Dakar καὶ τοῦ Pernambuco, ἢ νὰ μεταδῶμεν ἐκ τοῦ ἐν Ἰρλανδίᾳ Cork εἰς τὴν Νέαν Γῆν, θὰ χρειάζεται ἓνα ἀεροπλάνον νὰ ἴμωρῃ νὰ διατρέχῃ διὰ μιᾶς πτήσεως τοῦλάχιστον 3.500 χιλίόμετρα.

2ον. Νὰ ἔχῃ ἐμπορικὴν ταχύτητα ὑψωμένην τόσο δυνατὰ, ὥστε νὰ ἴμωρῃ νὰ παλαίῃ ἀποτελεσματικῶς κατὰ τῶν ἐναντίων ἀνέμων καὶ νὰ μὴ προκαλῇ ὑπερβολικὰ μεγάλας καθυστερήσεις εἰς τὰ δρομολογία του, ἤτοι 200 τοῦλάχιστον χιλίόμετρα τὴν ὥραν.

3ον. Νὰ ἔχῃ ἐγκατάστασιν ἀσυρμάτου τηλεγράφου ἐπιτρέπουσαν σὲ κάθε στιγμὴ ν' ἀποστέλλῃ καὶ νὰ δέχῃται εἰδήσεις ἀνευ σύρματος. Ὁ πιλότος θὰ ἴμωρῃ ἔτσι διὰ μέσου πλαισίου ραδιογωνιομετρικοῦ νὰ διευθύνεται εἰς ἀπόστασιν περισσοτέραν τῶν 500 χιλιομέτρων μακρὰν δύο σταθμῶν ἀσυρμάτου τηλεγράφου ἀποτελούντων φάρους χερσιανοῦς.

4ον. Νὰ παρουσιάσῃ ἀρκετὴν άνεσιν. Τὰ ἀεροπλάνα ἀληθῶς θὰ ἴμωρῶν νὰ ταξιδεύουν τὴν νύκτα. Θὰ χρειασθῇ λοιπὸν οἱ ἐπιβάται νὰ εὐρίσκουν, ἐντὸς τοῦ ἀεροπλοίου κοιτῶνας καὶ κλίνας, ἤτοι άνεσιν ἰσοδυναμοῦσαν πρὸς ἐκείνην ποῦ εὐρίσκομεν εἰς τὰς ἀμάξας τῆς Ἐταιρίας τῶν Wagons— lits. Γεύματα θὰ χρειασθῇ νὰ ἴμωρῶν νὰ λαμβάνωνται ἐπὶ τοῦ ἀεροπλοίου.

Αἱ πιθανότητες ποῦ ἐπιτρέπεται νὰ διαδλέπωμεν καὶ νὰ βεβαιώσωμεν, δίδουσιν ἐλπίδας μεγαλυτέρας ἀκόμη δράσεως ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω ἀπαιτήσεις ὡς καὶ μεγαλυτέρας ἀκόμη ταχύτητος.

Ὡς ἐνδεικτικὸν τοῦτου παρέχομεν τὴν πληροφορίαν ὅτι τὸ ἀεροπλάνον ποῦ θὰ εἶναι ἐπιδεκτικὸν νὰ πραγματοποιηθῇ, κατὰ τρόπον πρόσφορον καὶ ἱκανοποιητικὸν

διὰ τοὺς ἐνδεικνομένους ὅρους, τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸ Παρίσι εἰς Βουένος— Αἶρες μὲ πέντε προσεγγίσεις καὶ εἰς διάστημα ὀλιγώτερον τῶν δύομισυ ἡμερῶν, δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς πραγματικότητος. Τὸ ἀεροπλάνον τοῦτο θὰ δύναται νὰ ἀναπτύσῃ ὀλικὴν δύναμιν 2.000 περίπου ἵππων. Θὰ ἔχῃ ἐπιφάνειαν 200—250 τετραγων. μέτρων καὶ θὰ ζυγίξῃ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν 14—16 τόννους. Ἡ μέση ἐμπορικὴ του ταχύτης 200 χιλιομέτρων τὴν ὥραν θὰ ἴδύνατο νὰ φθάσῃ τὰ 250, ἐὰν ἐφοδιασθῇ μὲ σύστημα ὑπερπαραγωγῆς. Τὸ πλοιάριον τὸ προωρισμένον διὰ τοὺς ταξιδιώτας θὰ εἰμωρῇ μὲ τὴν δεδομένην αὐτὴν νὰ ἔχῃ διαστάσεις ἀναλόγους πρὸς τὰς τῆς ἀμάξης τῆς Ἐταιρίας τῶν Wagons— lits καὶ νὰ περιλαμβάνῃ εὐκόλως εἴκοσι ταξιδιώτας. Ὁ πυθμὴν αὐτοῦ θὰ εἰμωρῇ νὰ φορτώνεται μὲ ἓνα τοῦλάχιστον τόννον ἀποσκευῶν καὶ ἐμπορευμάτων. Τέλος τὸ πλήρωμα θὰ σῶγkεται ἀπὸ 7—8 ἀνδρας καὶ τὸ βῆρος τῆς καυσίμου βλῆς θὰ εἶναι 4—5 τόννων.

Κατὰ τὴν γνώμην μου ἀερόπλοια μικροτέρων διαστάσεων δὲν θὰ ἴσαν ἀρκετὰ κασοικήσιμα διὰ νὰ μεταφέρουν ἀνέτως νυχθημερὸν ταξιδιώτας διὰ τόσο μακρὰ ταξείδια.

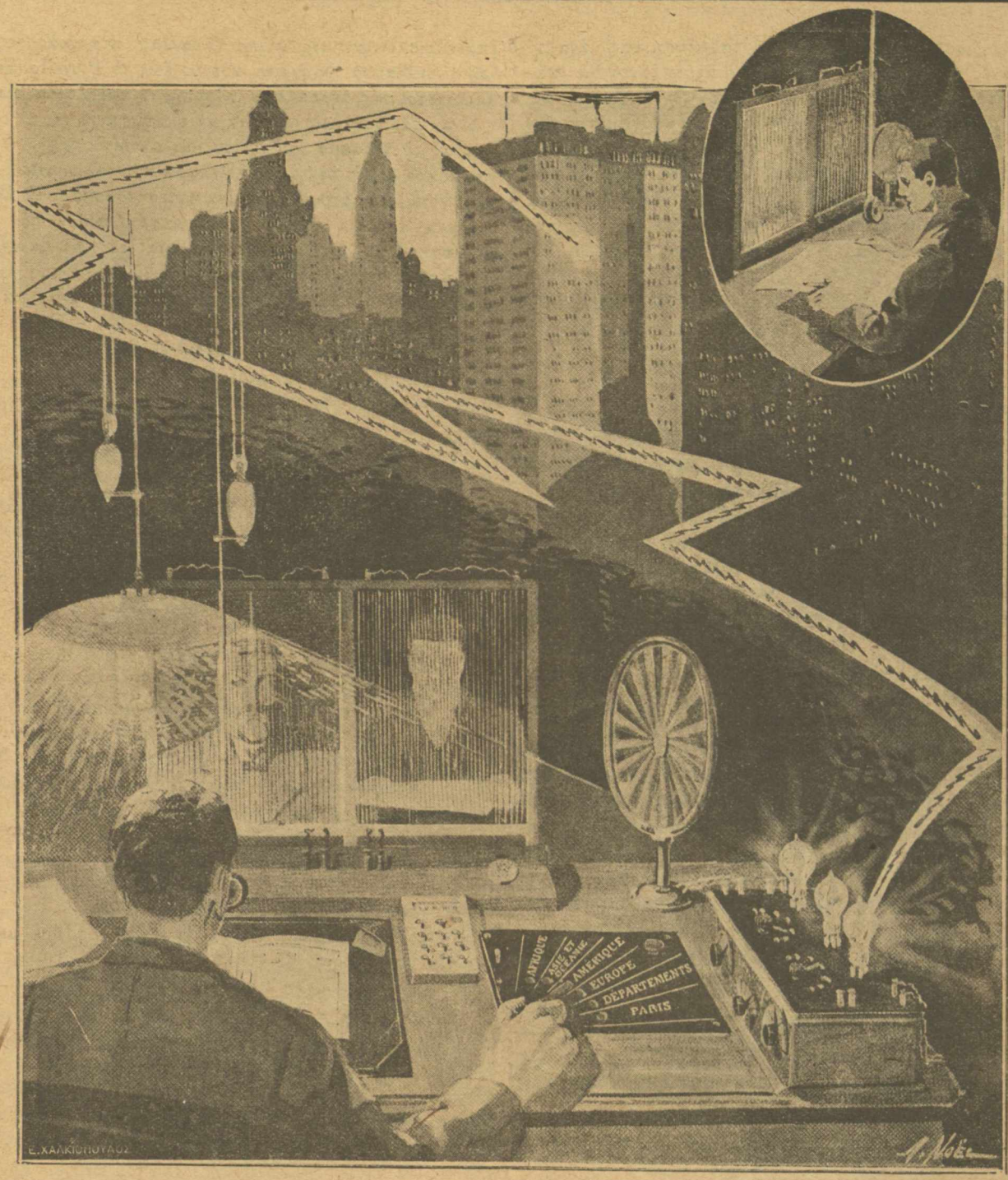
Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀρχικὴν ἀξίαν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τοιαύτης γραμμῆς διὰ ταιούτων ἀεροπλοίων, προκύπτουσιν ὑπολογισμοὶ στηριζόμενοι ἐπὶ τῶν δαπανῶν ἐκμεταλλεύσεως τῶν Ἐταιριῶν ἀεροπορίας βεβαιούντες ὅτι αἱ σημερινὰ γραμμὰ ἀεροπλοίας ὑπολογιζομένης τῆς λίτρας ἀποστάγματος καυσίμου βλῆς πρὸς 1 φράγκον στοιχίζουσι 6 φράγκα εἰς ἐξοδα πληρώματος συντηρήσεως καὶ ἀποσβέσεως τοῦ κόστους τοῦ ἀεροπλοίου μαζί μὲ τὰ γενικὰ ἐξοδα ὑπολογισμένα. Διὰ νὰ προκύψῃ κάποιον περιθώριον, ἀναγκαῖον ἄλλως τε, καὶ διὰ νὰ ὑπολογισθῇ ὅτι τὰ ἀερόπλοια πιθανῶς νὰ μὴ εἶναι τελείως φορτωμένα, νομίζω ὅτι εἰς μίαν ἐκμετάλλευσιν καλῶς διευθυνομένην 8 χιλιομετρικὸς τόννος εἰμωρῇ νὰ φθάσῃ μὲ εἰς 7,50 φρ., ἤτοι ὅτι, ἐὰν τις ὑπολογίσῃ ὅτι ἓνας ταξιδιώτης μὲ τὰς ἀποσκευὰς του δὲν ἔχει βῆρος 100 χιλιογράμμων κατὰ μέσον ὄρον, ἢ ἀρχικὴ τιμὴ κόστους τῆς μεταφορᾶς του θὰ ἴτο 0,75 κατὰ χιλίόμετρον.

Ὅταν ἴμωρῶν νὰ μεταχειρισθοῦν κινήτηρας μὲ ἀκάθαρτον πετρέλαιον, εἶδους Diesel, θὰ ἐπιτύχουν τιμὴν κατωτέραν.

Ἡ ἀπὸ Παρισίων εἰς Βουένος— Αἶρες ἀπόστασις εἶναι 11.435 χιλίόμετρα, ἤτοι εἰς στρογγυλοὺς ἀριθμοὺς 12.000, ἐπομένως ἢ ἀρχικὴ τιμὴ τοῦ ταξιδίου θ' ἀνέρχεται εἰς 9.000 φράγκα. Σήμερον ἢ θέσις πολυτελείας ἐπὶ τοῦ ἀτμοπλοίου Masilia εἶναι 15.200 φράγκα.

Αἱ σπουδαιόταται ἀεροπορικὰ γραμμὰ τοῦ μέλλοντος φαίνεται ὅτι θὰ εἶναι: Παρισίων— Νέας Ἰόρκης, Παρισίων— Βουένος— Αἶρες, διὰ Dakar διὰ Rio-de-Janeiro, Παρισίων— Ἄνω Ἀνατολῆς διὰ Κωνσταντινουπόλεως— Βαγδάτης, Βομβάης, Καλκούτας, Χανόης, Σαγκάης, Ἰοκοχάμας.

Σπουδαῖος χρόνος θὰ κερδίζεται διὰ τοῦ ἀεροπλοίου. Ἡ χρῆσις τῶν ἀναερίων δρόμων θὰ ἐπιτρέψῃ ἐλλάττω-

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΜΕΤΑ ΔΕΚΑ ΕΤΗ

Καθ' ὃν χρόνον οἱ σοφοὶ μᾶς ἀνεγγέλλουν ἀνήκουστον ἀνάπτυξιν τῶν ἐφαρμογῶν τοῦ ἀσυρμάτου τηλεγράφου καὶ ὁ μηχανικὸς Bell μᾶς παρέχει ἐλπίδας περὶ προσεχούς λύσεως τοῦ προβλήματος τῆς Τηλεοπτικῆς. Ποῖος δύναται νὰ μᾶς μεμψῆθῃ ὅτι ἡ ἀνω σκηνὴ ἀποτελεῖ ὄρασιαν τοῦ πράγματος προμάντευσιν; Τίποτε δὲν μᾶς φαίνεται λογικώτερον, ἀπὸ τὴν πραγματοποίησιν εἰς βραχὺ διάστημα, τοῦ θαύματος τοῦτου τῶν κινήτων. Ἴδου ἓνας συντάκτης περιοδικοῦ— τοῦ «Παντογνώστου» ἂν θέλετε, — ἐπικοινωνῶν δι' ἀσυρμάτου μὲ τὰς διαφόρους χώρας τῆς Γῆς, ὀμιλῶν μὲ ἓνα ἀνία τοκρετὴν ἀπὸ τὴν Νέαν Ἰόρκην, βλέπων αὐτὸν ταυτοχρόνως ἐπὶ τοῦ λευκοῦ τοῦ πίνακος, χάρις εἰς τὴν τηλεοπτικὴν, καὶ δαγόμενος ἐν ἀνάγκῃ νὰ φωτογραφίσῃ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πίνακος τὰς ἀπόψεις ἢ σκηνὰς ποῦ τοῦ στέλλουσι δια μέσου τοῦ διαστήματος ἐκεῖθεν τοῦ Ὠκεανοῦ.

ὥστε ἡ σκηνὴ τῶν τιμῶν αὐτῶν ἐπιβατικῶν αἰθιλικῶν 2.201. Παραμας εὐατάδων

σιν τῆς διαρκείας τῶν θαλασσίων ταξειδίων κατ' ἀνάλο-
γίαν ἐντὸς πρὸς ὀκτώ (1 πρὸς 8). Τὰ ἀεροπλάνων θὰ κά-
μνῃ ἐντὸς μιᾶς ὥρας τὸν αὐτὸν δρόμον τὸν ὅποιον τὸ ἀε-
ρόπλοιο θὰ κάμνῃ εἰς ὀκτὼ ἢ δέκα ὥρας. Ἐπίσης δὲν
εἶναι ἀμφίβολον ὅτι ἐντὸς μιᾶς εἰκοσαετίας ὁ προτιμῶν
τὸ ἀερόπλοιο τοῦ ἀεροπλοίου ἵνα μεταβῇ ἀπὸ Βορδῶ
εἰς Βουένος— Ἄϊρες, θὰ θεωρηθῆται ὁμοίως ἐκκεντρικὸς ὡς
καὶ ὁ σήμερον προτιμῶν τὸ ταχυδρομικὸν ἀμάξιον τῆς
ταχείας ἀμαξοστοιχίας, ἵνα μεταβῇ ἀπὸ Παρισίων εἰς
Λυῶνα.

Προσθετέον ὅτι σχέδια ἀεροπλάνων 4.400 καὶ 6.000
ἰππων ἀκόμη εὐρίσκονται ἀπὸ τοῦδε ἐν τοῖς ναυπηγείοις».

Η ΥΠΕΡ ΤΟΝ ΑΤΛΑΝΤΙΚΟΝ ΠΤΗΣΙΣ

Ὁ κ. Charles Tisseyre, βουλευτὴς, ἀντιπρόεδρος
τοῦ ἀεροπορικοῦ Κομιτάτου France · Outremer, προ-
ελέπει ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἀεροπλάνο-λεωφορεῖα θὰ διαπε-
ροῦν τὰς θαλάσσας μεταβαίνοντα ἀπὸ
τῆς μιᾶς εἰς τὴν ἄλλην ἡπειρον.

«Υπεράνω τῶν ὑπερωκεανίων
γραμμῶν ποῦ ἐξυπηρετεῖ τὸ ἀερό-
πλοιο, λέγει, θὰ ἴδωμεν εἰς λίαν
προσεχῆς μέλλον ὑπερτιθεμένας τὰς
ὑπερωκεανίους γραμμάς, αἵτινες
χρησιμοποιοῦν τὴν πτητικὴν μηχανήν.

«Ὅλα τὰ μεγάλα ἔθνη μελετοῦν
τὸ πρόβλημα εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν Γαλλίαν νὰ μὴ
μείνῃ ὀπίσω λοιπὸν Γερμανίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ, ἠνωμένῳ ἐπὶ
τοῦ ζητήματος τούτου, ἐργάζονται πρὸς ἐγκατάστασιν
γραμμῆς ἢ ὅποια διὰ τῶν Zeppelin νὰ ἐνώνῃ τὴν Ἰσπα-
νίαν μετὰ τὴν Νότιον Ἀμερικὴν, καὶ ὡς κύριον σταθμὸν τοῦ
ὑδρο-ἀναερίου δικτύου τῶν λαμβάνουσι τὴν Σεβίλλην. Ὁ-
φειλομεν λοιπὸν νὰ καταβάλωμεν πᾶσαν προσπάθειαν διὰ
νὰ προηγηθῶμεν αὐτῶν. Κατ' ἐμέ, ἢ πόλις Βορδῶ πρέ-
πει ν' ἀποτελέσῃ τὸν ὑδρο-ἀναερίου λιμένα μας διὰ τὴν
Νότιον Ἀμερικὴν. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως μάλιστα ταύτης
ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς εἶπω ὅτι ὁ κ. Ἀλβέρ, πρόεδρος
τῆς Ἀργεντινῆς Δημοκρατίας κυριολεκτικῶς κατεγοη-
τεύθη ἀπὸ τὰς ἰδέας ποῦ τοῦ ἐξέφρασεν ὁ ἀεροπόρος
Fonk, κατὰ τινα πρόσφατον ἀποστολήν του εἰς τὴν Ἀρ-
γεντινὴν.

Τὸ ἀεροπορικὸν κομιτάτον τὸ φέρον τὸν τίτλον
France · Outremer σπουδάζει ἐπὶ τοῦ παρόντος μίαν
πρώτην πραγματοποιήσιν πρακτικὴν ἢ ὅποια, ἐὰν δὲν
εἶναι τελείως καὶ ἀποκλειστικῶς ἐναέριος, παρέχει τοῦ-
λάχιστον τοῦτο τὸ πλεονέκτημα ὅτι δύναται, ὑπὸ τὴν
ἀμφίβιον μορφήν του, νὰ τεθῇ εἰς χρῆσιν ἐντὸς βραχυτά-
του χρονικοῦ διαστήματος. Πρόκειται περὶ μιᾶς ὄργαν-
ώσεως ἢ ὅποια θὰ ἐνώνῃ τὸ πέρασμα διὰ ταχέος ἀερό-
πλοιοῦ καὶ τὴν ἐναέριον πτήσιν κατὰ τὸ μεταξὺ Βορδῶ-
Dakar-Pernambour διάστημα. Οἱ ταξειδιῶται θὰ μετέ-
βαινον ἐναερίως ἀπὸ Βορδῶ εἰς Dakar, ἔπειτα θὰ διέσχί-
ζον τὸν Ὠκεανὸν διὰ μικρῶν ἀερόπλοίων ταχυτάτων, θὰ

ἐπιανεύρισκον ἐπὶ τῆς ἄλλης παραλίας πτητικὰς μηχανή-
νας αἱ ὁποῖαι θὰ ὠδήγουν αὐτοὺς ἕως τὸ Ρίον-Ἰανέριον.
Τοιοῦτότρόπως ἀεροπλάνο, ὑδροπλάνο καὶ ἀερόπλοιο θὰ
ἦνουν τὰς δυνάμεις τῶν διὰ νὰ ἐλαττώσουν κατὰ τινὰς
ἡμέρας τὸ πέρασμα τοῦ νοτίου Ἀτλαντικοῦ.

Ἄλλὰ τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ παρὰ πρῶτον σημεῖον ἐκ-
κινήσεως. Ἄφ' ὅτου θὰ ἔχωμεν κατασκευασμένα τὰ ἀπαι-
τούμενα ἐναερία σκάφη, θὰ καταργήσωμεν τὸν διὰ
θαλάσσης διάπλουν, καὶ οἱ ταξειδιῶται μας θὰ παραλεύ-
νουν ἀποκλειστικῶς δι' ἐναερίου ταξειδίου μετὰ τὰς ἀναε-
ρῶν προσεγγίσεις πρὸς ἀνεφοδιασμὸν τῶν μηχανημάτων
δι' ὕδατος καὶ διὰ καυσίμου ὕλης.

Ἡ τοιαύτη δημιουργία ὑπερωκεανίων γραμμῶν μᾶς
ᾔθησεν εἰς τὴν σπουδὴν ἐνὸς ἄλλου ζητήματος, εἰς τὴν
διάδοσιν χωρῶν ἐξαρτωμένων ἀπὸ διαφόρων κυβερνή-
σεων.

Ἐρχομαι ἐξ Ἰταλίας καὶ ὠμίλησα περὶ τοῦ ζητήμα-
τος μετὰ τοῦ κ. Μουσσολίνι ὅστις δραστηριωτάτην δίδει
προσοχὴν εἰς τὴν πρόδοσιν τῆς ἀεροπορίας. Ὁ Ἰταλὸς
πολιτικὸς ἀνὴρ μοι ἐδήλωσεν ὅχι διὰ περιφράσεων ὅτι
δύο μεγάλα ρεύματα ἐναερία ἐνδιέφερον πρὸ πάντων τὴν
Ἰταλίαν, τὸ ρεῦμα πρὸς τὴν ἐγγύς Ἀνατολήν καὶ πρὸς
τὴν ἀπὸ Ἀνατολήν καὶ τὸ ρεῦμα πρὸς τὴν λατινικὴν
Ἀμερικὴν.

Μοῦ εἶπεν ἐπίσης ὅτι θὰ ἐδλεπεν εὐνοϊκώτατα σύν-
δεσμον συμφερόντων μετὰ τὴν Γαλλίαν καὶ Ἰταλίαν, ἐκα-
τέρας τῶν χωρῶν τούτων ἐκμεταλλευμένης δι' ἐθνικῶν
αὐτῆς γραμμῶν τὰ δίκτυα τὰ ὅποια θὰ διασχίσουν τὰς
χώρας ἢ τὰ χωρικά ὕδατα τὰ ὑποκείμενα εἰς τὴν ἰδίαν
αὐτῆς δικαιοδοσίαν καὶ τῆς ἄλλης θαλάσσης ὑποκειμένης
εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν γραμμῶν διεθνῶν, εἶδος Ἐταιρίας
τῶν Διεθνῶν Βαγονίων (ὡς ὄλοι οἱ ἐμπόλεμοι ὁμοίως ἐσε-
βάσθησαν κατὰ τὸν πόλεμον, ἀφ' οὗ ὄλοι ἦσαν ἕκαστος
διὰ μέρος τι ἰδιοκτῆται τῶν βαγονίων τούτων). Ἡδὴ ἡ
Ente Nazionale Aeronico (ἐθνικὴ Ἰταλικὴ ἀεροναυ-
τικὴ ὑπαρξίς) ἔλαβε παρὰ τοῦ κ. Μουσσολίνι ἐπίσημον
ἐντολήν νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ τμήμα Γενούης-Βαρκε-
λώνης τῆς ἀεροπορικῆς γραμμῆς Εὐρώπης-Ἀμερικῆς.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι εἰς μέλλον λίαν προσεχῆς
θὰ ἔχωμεν ἐγκαταστήσει κατὰ τρόπον τέλει τὴν ὑδρο-
ἀεροναυτικὴν γραμμὴν ἣτις θὰ πραγματοποιήσῃ τὴν
διάδοσιν τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ θὰ διπλασιάσῃ τὴν θαλασ-
σίαν γραμμὴν βαδίζουσα πολὺ ταχύτερον τοῦ ἀερόπλοιο.
Τὸ Βορδῶ θ' ἀποτελῇ οὕτω τὴν ἀρχὴν γραμμῆς ταυτο-
χρόνως διὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ τοῦ ἀέρος. Εὐνόη-
τον ἐκ τούτου εἶναι ὅτι τὴν αὐτὴν ἐξέλιξιν θὰ λάθωσιν
ὄλοι οἱ ὑπερωκεανία γραμμαὶ τὰς ὁποίας δύναται τις
ν' ἀντιμετωπίσῃ».

ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΑΣΥΡΜΑΤΗΛΕΓΡΑΦΙΑΣ

Ὁ στρατηγὸς Ferrié, μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν
Ἐπιστημῶν, στήριξις ἐλπίδας εἰς ἐφαρμογὰς πολυαριθ-
μοτάτας τῶν χερτσιανῶν κυμάτων λέγων ἡμῖν τὰ ἑξῆς·
«Ὀδὲμία ἀμφιβολία ὅτι γενικῶς τὰ χερτσιανὰ κύ-
ματα θὰ μᾶς προσφέρουν ἐντὸς μιᾶς δεκαετίας τὰ ἀ-

προσοκῆτως δυνατὰ πρὸς πραγματοποιήσιν.

Ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἢ ἀσύρματος τηλεγραφία θὰ
προχωρήσῃ εἰσαγομένη εἰς ὅλας τὰς οἰκίας ὅχι μόνον
τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑπαί-
θρου χώρας, εἰς τὰς ἀποικίας καὶ
εἰς τὰς μᾶλλον ἀπομεμακρυσμένας
καὶ ἀποκλήρους χώρας τῆς ὑδρο-
γείου.

Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὴν ραδιο-
τηλεγραφίαν εἶναι πιθανὸν ὅτι
τὰ προσεχῆ ἔτη θὰ ἴδωμεν ἱδρυμέ-
νους διὰ μέσου τῶν ἡπείρων σταθ-
μοῦς ἰσχυροτάτης ἐντάσεως, δυνα-

μένους νὰ θέτωσιν εἰς ἐπικοινωνίαν τὰ μᾶλλον ἀπομε-
μακρυσμένα σημεῖα. Ὡς πρὸς τὴν ραδιοτηλεφωνίαν
εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι θὰ ἀναπτυχθῇ κατὰ τρόπον
ἀπερίγραπτον, χάρις πρὸ πάντων εἰς τὸν πολλαπλασια-
σμὸν τοῦ μήκους τῶν κύματων ὅστις εἶναι
δυνατὸς, κύματα τεράστια, κύματα ἄκρω βραχέα, θὰ ἔ-
χωμεν κλίμακα ἀπέραντον μηχανῶν χρησίμων πρὸς ἀπο-
στολήν καὶ παραλαβὴν μεγάλης ποικιλίας. Διὰ τοῦ μέσου
τούτου θὰ ἴδωμεν καὶ τὴν ταπεινότεραν ἀκόμη ἐστίν,
ἣτις μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐξῆ ἀπεστερημένη πάσης
ἀνέσεως καὶ πάσης γενικῆς μορφώσεως, δυναμένην νὰ
λάβῃ παντὸς εἶδους εἰδήσεις, τηλεγραφήματα, οικονομι-
κὰς καὶ ἐμπορικὰς πληροφορίες, ἀγγελίας θεατρικὰς,
κοινοβουλευτικὰς συζητήσεις, ἐν ἐνὶ λόγῳ ἄλλην ἄλλων
«ὀμιλοῦσαν ἐφημερίδα» ἢ ὅποια χωρὶς νὰ καταρ-
γήσῃ τὸν σημερινόν μας τύπον θὰ τὸν δηγῆσῃ ἀσφα-
λῶς πρὸς μεταρρυθμίσιν.

Καθ' ὅμοιον τρόπον σκέψων εἰς μόνος καθηγητῆς
θὰ ὀμιλῇ διὰ δέκα ἢ εἴκοσι Πανεπιστήμια ταυτοχρόνως.
Εἰς μόνος Ἰπουργὸς τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως θὰ
δύναται νὰ ὑπαγορεύῃ αὐθημερὸν καὶ αὐθωρεῖ ἐν μονα-
δικὸν θέμα εἰς ὅλους τοὺς ὑποψηφίους ἐνὸς διαγωνισμοῦ
ἢ ἐνὸς διπλώματος. Καὶ χωρὶς νὰ περιμένουν τὴν Ἐφη-
μερίδα τῆς Κυβερνήσεως ὄλοι οἱ ἐκλογεῖς ἐνὸς ἔθνους
«Θὰ ἀκούσων» τὴν ἀγορεύσιν ἐνὸς βουλευτοῦ καθ' ἣν
στιγμὴν οὗτος θ' ἀγορεύῃ ἀπὸ τοῦ βήματος.

Ἐκ τῆς Τηλεμηχανικῆς δυνάμεθα νὰ περι-
μένωμεν, πλὴν ἄλλων θαυμαστῶν πραγμάτων, ὅτι αὐτὴ
θὰ ἐξαποστέλλῃ εἰς τοὺς αἰθέρας καὶ ὑπεράνω τῶν ἐρη-
μοτάτων χωρῶν ταχυδρομικὰ ἀεροπλάνο, ἀνευ πιλότων,
σταθερῶς ὀδηγούμενα καὶ ἐπιβλεπόμενα κατὰ τὴν πο-
ρείαν τῶν τῆ βοήθειά δύο γωνιομετρικῶν σταθμῶν. Τὸ
ἀεροπλάνο «δίανομεῦς» ἀπὸ Παρισίων εἰς Τομ-
πουκτοῦ ἐπὶ παραδείγματι, θὰ κάμνῃ τὴν ὑπηρεσίαν του
μόνον καὶ ἐντὸς ὀλίγων ὥρων.

Τέλος ἐπιτρέπεται νὰ διαβλέπωμεν ὅτι τὰ κύματα θὰ
χρησιμοποιοῦνται ὁμοίως εἰς ὀλόκληρον σειρὰν ἐφαρμο-
γῶν τὰς ὁποίας χθὲς ἀκόμη οὐδεὶς θὰ ἠδύνατο νὰ φαν-
τασθῇ, ὡς τὴν καταχώρησιν τῶν σεισμικῶν δονήσεων,
καθ' ὅτι ὁ κ. Rothé πρὸ ὀλίγου μᾶς ἀνήγγειλε, τὴν ἐπι-
σήμεναι τῶν ὑπογείων στρωμάτων ὕδατος—προοπτικὴν

τῶν μεταλλικῶν κοιτασμάτων κλπ. Τοιοῦτότρόπως, χάρις
εἰς τὰ κύματα θὰ ἐπέλθῃ ἀληθινὴ ἐπανάστασις εἰς
τὰς συνηθείας μας, εἰς τὰς ἐθνικὰς μας σχέσεις καὶ τὰς
διεθνεῖς τοιαύτας, εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ βιομηχανικὰς
μας μεθόδους, ἐπανάστασις ἣτις ἐντὸς δεκαετίας θὰ ἔχῃ
μεταμορφώσῃ τὴν ζωὴν μας τελείως.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Παρισίου «Je sais tout»

Ι. Δ. ΦΩΚΙΤΗΣ

Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΕΝ ΤΗ ΤΕΧΝΗ

Η ΔΙΠΛΟΜΙΜΙΚΗ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ Θείου Μαρτυρίου,
δημοσιεύομεν ἐνταῦθα τὴν εἰκόνα θαυμαστοῦ καλλιτεχνή-
ματος, περιστῶντος τὴν Σταύρωσιν τοῦ Θεοανθρώπου, ὅπερ
εἶναι τὸ περιεργότερον ἀντικείμενον τοῦ Μουσείου τῆς
Avignon. Τὸ ἀριστοτέλειον τοῦτο, ἐξ ἐλεφαντόδοντος,
ἐπιλοτεχνήθη κατὰ τὸν XVI αἰῶνα καὶ εἶναι ἀξιοση-
μειώτον διὰ τὴν ἐπ' αὐτοῦ παρατηρούμενην Διπλομιμικήν.

Τί εἶναι Διπλομιμική; Ὠνόμασαν οὕτω τὴν
ταυτόχρονον ἔκφρασιν διαφόρων συγκινήσεων ἐπὶ τῶν
δύο ἡμιμόριον τοῦ προσώπου.

Εἰς τὸν ὄρισμον τοῦτον δὲν ὑπάγεται καὶ ἡ παθολο-
γικὴ ἀσυμμετρία τοῦ προσώπου, εἶα εἶναι ἡ παραγο-
μένη ἐκ τοῦ νευρικοῦ τικ ἢ ἐκ τῆς παραλύσεως τοῦ προ-
σωπικοῦ νεύρου. Οὕτε ἡ ἀνατομικὴ ἀσυμμετρία, τὴν ὁ-
ποίαν παρετήρησαν οἱ ἀνθρωπολόγοι, ἀποφανθέντες, ὅτι
τὸ ἀριστερόν ἡμιμόριον τοῦ προσώπου εἶναι ἐν γένει ἰσχυ-
ρότερον τοῦ δεξιῦ. Ἄλλ' οὕτε καὶ ἡ φυσιολογικὴ ἀσυμ-
μετρία, τὴν ὅποια παρατηροῦμεν ἐπὶ προσώπου π. χ.
κατακεκλιμένου ἐπὶ τῆς ἐτέρας τῶν παρεῖων.

Ἡ διπλομιμικὴ παρατηρεῖται:

1) Ἐπὶ ἀρρώστων ὑστερικῶν ἀτόμων καὶ δὴ ἐν ὑπνώ-
σει εὐρισκομένων. Ἐὰν εἰς ὑπνωτισθέντα προσφέρωμεν
νὰ ὀφρανηθῇ συγχρόνως δύο διαφόρους ὁσμῆρας οὐσίας,
τὴν μὲν εὐάρεστον διὰ τοῦ ἐνὸς ῥόθωνος, τὴν δὲ δυσάρε-
στον διὰ τοῦ ἐτέρου, ἀμέσως θὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι
ἕκαστον ἡμιμόριον τοῦ προσώπου του θὰ λάβῃ καὶ ἰδίαν
ἔκφρασιν. Φαίνεται ὅτι, κατὰ τὴν γνώμην τῶν Dumont-
pallier, Magnin καὶ Bérillon, ἐν τῇ ὑπνώσει καταπαύ-
εται ἡ συνεργασία τῶν δύο ἐγκεφαλικῶν ἡμισφαιρίων,
ὧν ἕκαστον ἐνεργεῖ οὕτω δι' ἴδιον λογαριασμόν.

2) Ἐπὶ φυσιολογικῶν ἀτόμων. Τότε ἡ διπλομιμικὴ
εἶναι:

α) Ἐκουσία. Τὸ ἄτομον ἐκδηλώνει τὸ αἰσθημά του
πρὸς ὁ μέρος ὁ συνομιλητῆς δύναται γὰ βλέπετ' τὸ αἰ-
σθημα δὲ τοῦτο δυνατὸν νὰ εἶναι ἐπιπλαστον. Πρὸς τὸ
ἕτερον ἡμιμόριον τὸ πρόσωπον διατηρεῖ τὴν συνήθη του
ἔκφρασιν ἢ ἐκφράζει ἀσυνειδήτως φυσικόν τι αἰσθημα
δυντὸς ὑφιστάμενον. Τοιαῦτα πρόσωπα παρήγαγον οἱ καλ-
λιτέχναι Franz Hals, Van Dyck, Leonardo da Vinci,
Rebrandt, Jean Carriès κλπ., ὡς καὶ ὁ σκιτσογράφος

ζώων Benj. Rabier. Η Τζοκόντα ιδίως του Leon. da Vinci θά ήτο μία φιλοσκόμων γυνή, ή όποία επιμόνωσ δεικνύει τό περιλάλητον ειρωνικόν μειδιάμά της εις πρόσωπον άριστερῶ εύρισκόμενον.

6) Άκουσία. Ο F. Regnault απέδειξεν, ότι ή συγκίνησις, όταν είναι ελαφρά, εκφράζεται έντονώτερον πρός τά δεξιὰ· ή εκφράζεται μόνον επί του δεξιού ήμιμορίου του προσώπου, καθ' όν χρόνον τό άριστερόν διατηρεί τήν συνήθη του φυσιογνωμίαν. Βεβαίως, τό τοιούτον δέν όφείλεται εις τό ότι οι μύες είναι ισχυρότεροι δεξιῶ, ως παραδέχεται ό Piderit έν τή συγγραφῇ αὐτοῦ «Μιμική και Φυσιογνωμία».

Πολλοί Έσταυρωμένοι της Άναγεννήσεως παρουσιάζουν διπλομιμικήν τό δ' ελεφάντινον καλλιτέχημα του Μουσείου της Ανιγνον, περι οῦ άρχόμενοι άνεφέραμεν, παρέχει τό γνωστότερον παράδειγμα και είναι αξιοσημείωτον διά τήν όλικήν άσυμμετρίαν του τε σώματος και του προσώπου Έκείνου, όστις ύπήρξε Θεάνθρωπος και οῦτινος ή διπλή φύσις παρίσταται έν τῷ έργῳ του τῷ όμοῦ και διαφοροτρόπως.

Τό άριστερόν ήμιμόριον του προσώπου εκφράζει μίανκαρτερικότητα εις τήν σωματικήν καταδίκην, συγκερασμένην πρός τό θεϊόν ήθικόν άλγος, όπερ μόνον φαίνεται επί τῶν έν τῷ Θεανθρώπῳ. Τό άκρον της όφρύος είναι καταπεπτωχός· ή κόρη του όφθαλμοῦ, ισχυρώς φερομένη πρός τά άνω και άτενίζουσα πρός τόν οὐρανόν, καλύπτεται κατά τό ήμισυ υπό του άνω βλεφάρου· τό στόμα, ήμιάνοικτον, χαμηλώνει ελαφρώς κατά τό σημεϊον της ένώσεως τῶν δύο χειλέων.

Δεξιῶ, τούναντίον, τό άνω χεϊλος άνασπάται πρός τά

Ο Έσταυρωμένος του Μουσείου της Avignon.

άνω και έξω, ή ρινοχειλική αῦλαξ είναι εκδηλοτέρα και τό μῆλον της παρειῶσ μάλλον διωγκωμένον· ή όφρυς πτύσεται έξ άλγους και ή κόρη του όφθαλμοῦ, ήτιον ύψωμένη, δέν άτενίζει πλέον τόν οὐρανόν. Επί του ήμιμορίου τούτου διακρίνει τις τόν ανθρώπινον πόνον, τό μαρτύριον της καταδικασθεϊσης ανθρώπινης ύπάρξεως του Ίησοῦ, καθ' ήν στιγμήν έν τῇ έσχάτῃ αναπάσει της άπογνώσεως άνεφώνει Οὔτος «Θεέ μου, ίνα τί με εκκατέλιπες;» Η άγωνία αὐτη, καιπερ σφοδρά, εκδηλοῦται μόνον επί του δεξιού ήμιμορίου του προσώπου, καθόσον σχεδόν έχει πλέον εξαντληθῆ ή ζωική ένέργεια του έτοιμοθανάτου Έσταυρωμένου. Είναι πιθανόν, ότι ό καλλιτέχνης δημιουργός του περιγραφέντος έργου θά ειχε παρατηρήσει πολλά παρόμοια περιστατικά της διπλομιμικής παρά καταδίκης, οῦτινες κατά τήν εποχήν εκείνην ήσαν τόσοσ πολυάριθμοι.

Ο Charcot και ό Paul Richer, εις τά ωραία των συγγράμματα «Οί Δύσμορφοι και οι Άρρωστοι έν τῇ Τέχνῃ» και «Οί Δαιμονιζόμενοι έν τῇ Τέχνῃ» σπουδάσαντες τά έργα τῶν καλλιτεχνῶν ως Ιατροι και ως ανατόμοι, έγινοντο εισηγηται της επιστημονικής κριτικής έν τῇ Τέχνῃ. Μετά τόν θάνατον του διδασχάλου, ό Richer δημοσιεύσας έτερον έργον, τήν «Τέχνην και Ιατρικήν», έσημείωσεν όντως μνημειώδη σταθμόν εις τό είδος τῶν έρευνῶν τούτων, τας όποιας ένσυνέχισαν πλειστοι όσοι Ιατροί, έξ ὧν αναφέρομεν έν Γαλλίῃ τόν Henri Meige, έν Γερμανίῃ δέ τόν Karl Sudhoff και Hollander.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Β.) ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1) Η Καρδιά με τὰ Φίδια υπό Άθαν. Γ. Κυριαζῆ. δρ. 15.

Λίαν Προσεχώς

3) Νομική Εγκυκλοπαιδεία υπό Αδόλφου Merkle κατά μεταφρασιν διαπρεπούς Έλληνοσ νομομαθοῦσ.

4) Ο Άγγίνοος υπό Β. Ε. Βεκιαρέλλη, μυθιστόρημα της εποχῆς του Αυτοκράτορος Άδριανού.

5) Τα τραγούδια της Μιάρκας υπό Jean Richerpin κατά έμμετρον μεταφρασιν του κ. Ν. Πετιμεζά-Λαύρα.

ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

«ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

Α.) ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

1) Τα Έξωτερικά Συναλλάγματα και αι έπ' αὐτῶν πράξεις υπό Έμμ. Μ. Χανδράκη, Τμηματάρχου Δημοσίου Χρέους Υπουργείου Οικονομικῶν. δρ. 50.

2) Περί Φαρμακευτικῶν Ένδείξεων υπό Άποστ. Παπαδοπούλου, τ. ύφηγητοῦ της Φαρμακολογίας έν τῷ Έθνικῷ Πανεπιστημίῳ. δρ. 5.

ΘΑΜΑΤΡΙΑΚΙΚΕΣ ΑΤΡΑΣΙΟΝ

ΤΑ ΣΑΤΥΡΙΚΑ ΜΑΣ ΥΠΟ "VESPER"

ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΕΙΣ

Κ' έγινामεν τώρα
 κέγω σὲ μιὰν ὥρα
 καὶ τοῦτος κι' ὁ τάδες
 καὶ σὺ κι' οἱ παπάδες
 κι' οἱ σκύλλοι κι' οἱ γάτες
 τρανοὶ δημοκράτες.
 Καὶ γίναμε ἴσοι
 σὰν στάλες νεροῦ ἀπ' τὴν ἴδια τὴ βροῦση.

Καὶ τώρα, τὰ ροῦχα ποὺ βάλαιε ἀλλιῶς,
 θὰ τρώμε γραμμὴ κι' ἀπ' τὸ ἴδιο κασβέλι
 καὶ θάμαστε ὅλο κολιὸς καὶ κολιὸς
 κι' ἓνα βαρέλι.

ΟΜΙΛΙΕΣ Μ' ἘΝΑ ΓΑ' ΔΟΥΡΙ

Μιὰν ὥρα, ὅτ' γαῖδούρι, σὲ κοιτῶ,
 ποῦ δὸς του ὄλο κουνᾶς τὴ σέλλα
 κι' ὄλο μοῦ ξερογλείφουσαι,
 σὰν γᾶχεις μὲς στὸ στόμα καραμέλλα.

Μ' ἂν εἶναι τὸ λαούγγι σου ξερό
 καὶ κάνεις ἔτσι, γιὰ τὰ πιεῖς λίγο νερό,

τὸ πέτυχεσ' δὲ θαῦροις οὔτε στάλα,
 καημένε μου χοντροκεφάλα.

Ἐδῶ, μαρρέ, μὲς τὴν Ἀθήνα
 — μὴ γίνεσαι ἀμαθῆς —
 πὺδ ἀκριβὸ εἶνε τὸ νερὸ κι' ἀπ' τὴ ζεταίνα.
 Κι' ἂν θῆς τὰ παρηγορηθεῖς,
 θυμήσου μιὰ ἱστορία κάποιου αἰῶνα,
 γιὰ κείνον δὰ ἀπ' τὸ Μαραθῶνα,
 ποῦθε ὁ φτωχὸς τὴ νίκη ν' ἀναγγεῖλει
 κι' εἶχε ξερὰ ἀπ' τὴ δίψα του τὰ χεῖλη.
 Κι' ὄμως, ἐκεῖ ποὺ πιάστηκε ἡ μιλιὰ του,
 δὲ βρέθηκε, γὰρ σὲ χαρῶ,
 οὔτε μιὰ στάλα βρώμικο νερό,
 γὰρ δώσει τόσο δὰ τοῦ ἀνθρώπου
 ὁ Πάτοης, ὁ ἄρχοντας τοῦ τόπου,
 κι' ἔσκασε ὁ φουκαρᾶς καὶ πάει καλιὰ του.

Βγάλ' το λοιπὸν ἀπὸ τὸ νοῦ σου,
 πὼς θάβρεις γιὰ τὰ πιεῖς νεροῦ μιὰ στάλα.
 Τοῦ Πάτοη τώρα τῶχον πάρει οἱ γαλατάδες
 καὶ τῶχον φιάσει γάλα.
 Κ' ἓνα ποιήρι ἂν πιεῖς ἔπο δαῖτο, σιραβοκάνη,
 — ἔ! μὴ γελᾶς μὲ τὰ παράξενα τῆς πλάσης —
 θὰ ξεδιψᾶσεις.
 Τί γάλα, τί νερό! Το ἴδιο κάνει.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΝ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ ΕΝ Τῷ "ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤῃ",

1. Ἐμπορικαί, Τραπεζιτικαί καὶ Λοιπαὶ ἀγγελίαι.

Δι' ὀλόκληρον σελίδα ἐφ' ἅπαξ	Δρ. 250.—
ἡμίσειαν	140.—
1/4	80.—
1/8	45.—
1/16	25.—

2. Διάφοροι ἀγγελίαι κλπ.

Ἴσολογισμοὶ Τραπεζῶν καὶ Ἐταιριῶν	Δρ. 750.—
Διάφοροι δημοσιεύσεις, ὁ στίχος	3—5
Κοινωνικὰ ἐν γένει κατ' ἀποκοπήν	20.—
Ἀγγελίαι γάμων καὶ βαπτίσεων μὲ ἰδιαίτ. τίτλον	35.—

3. Δημοσιεύσεις ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ.

Διὰ τὰς ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ δημοσιεύσεις λόγῳ τῆς ὑφισταμένης συναλλαγματικῆς διαφορᾶς αἱ τιμαὶ τοῦ παρόντος τιμολογίου διπλασιάζονται.

- ΣΗΜ. 1) Πᾶσα καταχώρησις προπληρώνεται.
 2) Ἡ καταμέτρησις τοῦ χώρου τῶν δημοσιεύσεων γίνεται διὰ τοῦ κοινοῦ εἰς ὅλας τὰς ἐφημερίδας στιχομέτρου τῶν 9 στιγμῶν.
 3) Τοῦ παρόντος τιμολογίου οὐδεμία ἐξαίρεσις γίνεται.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται πολὺ οἱ κ. κ. συνδρομηταὶ μας νὰ μᾶς ἐμβάσουν τὴν συνδρομὴν των τοῦ τρέχοντος **ΤΡΙΤΟΥ ΕΤΟΥΣ** ἢ ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν θέλουν ν' ἀνανεώσουν ταύτην νὰ μᾶς ἐπιστρέψουν τὰ μέχρι τοῦδε σταλέντα τεύχη, διὰ νὰ τοὺς διαγράψωμεν. (Ἐκ τοῦ Λογιστηρίου).

ΝΟΜΙΚΟΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΝ
ΣΩΦΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ—ΖΑΡΙΦΟΠΟΥΛΟΥ
 25—Ὁδὸς Κουμουνδούρου—25
 ("Ὀπισθεν Βασιλικοῦ Θεάτρου)
 2—4 καὶ 6 1/2—10 μ. μ.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ — ΤΕΧΝΟΚΡΙΤΙΚΑ

ΑΝΑΣΤΑΣΗ

Ντάν ντάν... Τὴν νύχτα ἠχολογοῦν τὰ σήμαντρα
 κι' ὁ ἀχὸς ξυπνᾷ τὸ μυρωμένο ἀγέρα.
 Ἄπ' τοῦ ναοῦ τὴν πόρτα, ποὺ ξεχύθηκε,
 μιὰ θάλασσα κεριῶν κυλίσται ὡς πέρα.

Ντάν ντάν... Μὲ τᾶνθια τὰ μαλλιά μου στόλισα
 τῆς πασχαλιᾶς μου, ποὺ εἶναι φουντωμένη.
 Θολὸ γλυστρᾶ ἓνα δάκρι ἀπὸ τὰ μάτια μου
 καὶ μέσά μου ἓνας θάνατος πεθαίνει.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΒΡΑΔΥ

Τοῦ ἡλίου ἡ στεργνὲς ἀχτιδες κάνουν
 Μενεξεδένιο τὸ βουνό,
 Μιᾶς μακρυνῆς καμπάνας φτάνουν
 Ἄντίλαλοι γιὰ τὸν σπερνό.

Κάποια λυσιπὼνη γαλήνη
 Σκορπιέται στὴ σιγὴ βραδεία
 Καὶ τὰ βαρεῖά δεσμὰ τῆς λόνει
 Γιὰ μιὰ στιγμὴ ἢ φτωχὴ καρδιά.

Σβύνουνε μίση, ἀγάπες, πόθοι
 Μέσ' στὸ γαλήνεμα τ' ἀργό
 Καὶ σὰν νὰ γίνετα ἓνα νοιώθει
 Μὲ τ' ἀπειρὸ τοῦ Κόσμου Ἐγώ.

Μάρτης τοῦ 1924 **ΝΙΚΟΛΑΣ ΚΑΤΖΙΔΑΚΗΣ**
 (Ζέφυρος Βραδυνός).

[Ἑλληνικὰ Ληγῆματα]

Εἶχα ἀναρρώσει ἀπὸ μιὰ ἀρρώστεια καὶ ὁ μακαρίτης ὁ πατέρας μου, ἐπειδὴ, εἶμουν μικρούλης, πολεμοῦσε μὲ κάθε τρόπο νὰ μ' εὐχαριστήσῃ. Μοῦ ἔφερε κοῦκλες, ἀλογατάκια, ἀμαξάκια, ἀλλὰ ἐμένα δὲν μ' εὐχαριστοῦσαν, ἤθελα ἓνα προβατάκι. Μοῦ ἔφεραν ἓνα ψεύτικο. Ἐγὼ ἔμωσ τίποτα, ἤθελα ἓνα προβατάκι ζωντανό, μικροῦλι σὰν καὶ μένα, ἄσπρο καὶ κατσαρό. Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ποῦ νὰ βρῆ ὁ καημένος ὁ πατέρας μου τὸ προβατάκι; Ἦταν φυσικὰ ἀδύνατο. Πῆγε δῶθε, κείθε, ζητώντας τὸ προβατάκι ποῦ τοῦ ζητοῦσα, ἀλλὰ ἀπὸ ὄλους ἐπαῖρνε τὴν ἴδια ἀπάντησι.

—Ποῦ νὰ τὸ βροῦμε τέτοια ἐποχὴ τὸ πρόβατο ποῦ ζητάει ὁ γιούγκας σου... .

Κάθε βράδῳ ὄμως ποῦ θάμπαινε ὁ πατέρας μου στὸ δωμάτιο, γιὰ νὰ μὲ φιλήσῃ καὶ μ' ἐρωτήσῃ πὼς πέρασα

τὴν ἡμέρα, δὲν ἤξερα τίποτ' ἄλλο νὰ τοῦ λέω παρά:
 — Μπαμπᾶ! μεῦφερες τὸ προβατάκι;
 Πέρασε ἔτσι κάπου ἓνας μῆνας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἔκανε πολὺ κρύο ἐκείνον τὸν χειμῶνα, μ' ἐκρατοῦσαν ἀκόμη μέσα στὴν κάμαρα. Ἐπὶ τέλους ἓνα βράδῳ νάσου καὶ ἔρχεται ὁ πατερούλης μου κρατώντας ἓνα πρόβατο ὀλόασπρο σὰν τὸ χιόνι, κατσαρό, κατσαρό καὶ μικροῦλι τόσο δά. Ἀπὸ τὴν χαρὰ μου, ἔτρεξα, πήδησα καὶ τοῦ τὸ πήρα, τῶρα στὴν ἀγκυλιά μου καὶ μ' αὐτὸ χορσπηδοῦσα στὸ δωμάτιο σὰν τρελλός. Τὸ φίλησα χίλιες φορές, τὸ χάιδεψα γιὰ ὥρες, τὸ νανούρισα τόσο, τόσο πολὺ, ποῦ στὸ

Ύστερο αποκοιμήθηκα μ' αυτό στην άγκαλιά μου...

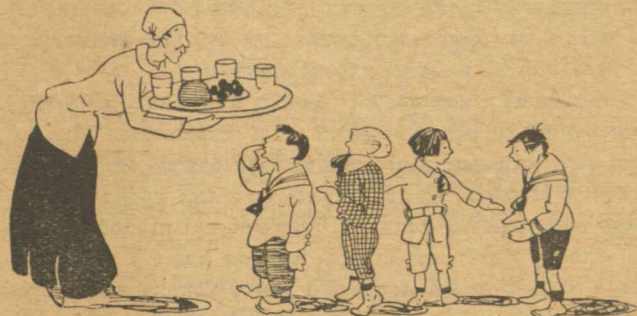
Τήν άλλη μέρα μόλις άκουσα τὸ πρῶτό του «Μπέεεε!» μέπιασεν άλλο πρᾶμμα ἀπὸ τῆ χαρά μου...

— Πάψε, πουλάκι μου, μού εἶπε, τὴν Κυριακὴ θὰ πῶ ἐγὼ στὴ Μαμά σου νὰ βαπτίσουμε τὸν «Μπέ»...

— Τὸ Σταύρο δὲν θὰ τὸν καλέσουμε, Κυρὰ Κουμπίνα; — Αὐτὸς παιδί μου εἶνε φτωχός· καὶ χωρὶς νὰ δώσῃ ἄλλη ἐξήγησι γιὰ τὴ φτώχεια τοῦ μικροῦ Σταύρου...

* *

Μὲ ὄση μπορούσα ἐπισημότητα ἔκαμα τὴν Κυριακὴ τὰ βαπτίσια τοῦ «Μπέ». Ἐκέρασα τοὺς φίλους μου καὶ τ' ἀδελφία μου ζαχαρωτὰ καὶ σουμάδες...

«Κίτσο». Ὅσο μούλεγαν «—Νὰ σοῦ ζήσῃ ὁ «Κίτσος», τόσο γινόμουν ὀλοκόκκινος ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐχαρίστησι...

— Αὐτὸν τὸν μπιρμπάντη νὰ τὸν βγάλῃς πιά έξω. Ὁ Κίτσος τὸν γιάτρεψε, τὸν ἔκαμε τόσο καλά, πού θέργιεψε...

* *

Ὁ Κίτσος μου μεγάλωνε ἀπὸ μέρα τὴν ἡμέρα. Τὴν ἡμέρα γινότανε ὁ ἀχώριστος σύντροφός μου, ὁ ἀγαπητότερός μου φίλος...

τὸν ἀνέχωνται μέσα στὸ σπῆτι, παρὰ τὶς ἀταξίες, πού ἔκανε καμμιά φορά. Ἡ καλοσύνη τοῦ ζώου αὐτοῦ μὲ δλα τὰ παιδέματα...

— Γιατί, τὰ καημένα τὰ προβατάκια πού εἶνε τόσο καλά, νὰ τὰ σκοτώνουν οἱ κακοὶ ἀνθρώποι; Πόσο εἶνε κκοῦργοι!..

Ἡ μαύρη ὄμως ἡμέρα καὶ γιὰ τὸν Κίτσο πλησίασε. Ἐφθασε ἡ μεγάλη βδομάδα καὶ ὄλες ἡ προετοιμασίες γιὰ τὸ Πάσχα...

Τὸ μεγάλο Σάββατο μέθκλαν ἀνύποπτο κι' ἐκοιμήθηκα ἠνωρὶς ἠνωρὶς, δίχως νὰ ὑποφιαστῶ τίποτα κακό γιὰ τὸ φίλο μου...

— Ποῦ εἶναι ὁ Κίτσος; Πές του καλημέρα. Καλὴ Λαμπρὴ.

— Αἱ παιδί μου, ἀπόψε ὄλη τὴ νύχτα δὲν κοιμηθήκαμε μ' αὐτόν, τὸν ἐπιασεν ἕνας πόνος δυνατός καὶ ἀναγκαστήκαμε νὰ τὸν στείλουμε νὰ τοῦ κάμουν ἐγχείρησι...

Μόλις ἄκουσα τὴ λέξι ἐγχείρησι, ἔπεσα τοῦ θανάτου ἄρχισα τὰ κλάματα, τόσο πού ἀπὸ τὰ ἀναφυλλητὰ δὲν μπορούσα ν' ἀναπνεύσω...

Τὸ σπῆτι τὴν ἡμέρα ἐκείνη—ἡμέρα Λαμπρὴ—μού φαινότανε ἀδειανό, σκοτεινό, ἔρημο—δὲν ἄκουα πειὰ τὸ «Μπέ» τοῦ ἀρνιοῦ μου...

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὁ Πατέρας μᾶς φωνάζει. — Ἐλάτε, παιδιά, στὸ τραπέζι.

Τότε, κκριδῶς, τὸ μάτι μου πῆρε ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς κουζίνας νὰ μπάζουν κρυφὰ κρυφὰ σ' ἕνα σουβλί κόκκινο κόκκινο καὶ ροδισμένο ἀπὸ τὴ φωτιὰ ἕνα ἀρνίως κει πάνω...

Μπλίνω ἀγριεμένος, ὁ τοσοσδούλης ἐγὼ, μέσα στὴν τραπεζαρία καὶ φωνάζω:

— Καὶ σεῖς κκοῦργοι εἶστε! Μοῦ σκοτώσατε τὸν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

Μέσ' ἀπ' τὴν παληὰ χώρα.

Φαιδρότατος ὄπως βγήκε ὁ Αὐγουστῆς, ἀπὸ τὸ φαρμακεῖον τοῦ Τατῆ μετ' ὀλίγον εὐρέθη στὴν ὁδὸν Ἀδριανοῦ.

Μιὰ γρηὰ βγήκ' ἔξαφνα ἀπὸ μιὰ πόρτα μ' ἕνα καλάμι στὸ χέρι καὶ κνηγοῦσ' ἕνα παιδάκι πού κάτι τῆς ἔφταιξε...

Δεξιὰ του τότε εἶδ' ἕναν ἀνηφορικὸ δρόμο καὶ τὸν πῆρε.

Εἶναι ἡ περιφρημὴ ὁδὸς Μνησικλέους. Αὐτὴ μόλις φθάνει εἰς τὴν ὁδὸν Λυσίου δροοῖζεται μὲ τὸ ὠραῖον πηγαδάκι πού ἐνώνει τὴν πραγματικὴ μὲ τὴ μυστηριώδη ζωὴ τῆς γειτονιάς.

Ἐκεῖ μέσα φωλιάζει τὸ στοιχεῖο τοῦ Ριζόκαστρου καὶ χρειάζεται πολὺ προσοχὴ τὴν ὥρα πού θὰ ρίξῃς μέσα τὸ χαρὰνι, ἢ ἅμα τὸ ἀποτραβήξῃς καὶ τὸ φέρῃς κοντὰ στὸ φρόσωμα...

Μπορεῖ τὸ στοιχεῖο νὰ εἶναι στῆς κακὲς του, νὰ ἰδῇ τὴ φάτσα σου καὶ νὰ τὴν σημαδέψῃ.

Ἀνεβαίνει τὰ σκαλάκια τὸν ἀνήφορο, ἕως πού ἔφτασε στὸ ἀνοικτὸν ἔδαφος, καὶ ἐκεῖ ἀγναντεύει ἕνα σωρὸ σπιτάκια πού σὰν μελισσοκόφωνα ἔχουν συγκεντρωθῆ στὴν βορειοανατολικὴ πλευρὰ τοῦ Ἱεροῦ Βράχου.

— Τί εἶν' αὐτὰ κυρὰ ἐκεῖ πάνω;

— Βί! τρομάρα γέμου! τὰ Ἀναφιώτικα δὲν τὰ ξέρεις; !... Ἀμὴ ἔννοια σου καὶ θὰ τοὺς τὰ γρεμίση ἢ Ἀρχαιολογία νὰ ἡσυχάσωμε καὶ ἀπὸ δαύτους!

Ἀποπειρᾶται τότε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν συνοικίαν τῆς ὁποίας ἀρχιτέκτων θὰ ἦτο βεβαίως κάποιος σάλιαγκας.

Κίτσο...Καὶ μονομιᾶς πέφτω σὲ μιὰ καρέκλα κλαίγοντας. Μὰ τὴ φορά αὐτὴ οἱ λυγμοὶ μου, τὸ κλάμα μου καὶ τ' ἀναφυλλητὰ μου, φαίνεται, κανέναν δὲν ἄφησαν ἀσυγκλινητον...

Ἀπὸ κάθε πορτίτσα τοῦ μικρολαβυρίνθου αὐτοῦ προβάλλει τὴ μύτη του καὶ ἀπὸ ἕνα σκυλάκι, τὸ ὁποῖον βάζει τῆς φωνῆς κνηγῶντας τὸν ἕως πού νὰ τὸν παραλάβῃ...

— Ἀπὸ δῶ, ἀπὸ δῶ! Δὲ βγαίνει ἀπὸ κει... ἴσια ἀπάνω... πρόσεξε νὰ μὴ γλιστρήσῃς!...

Καὶ ἡ καλὴ κυρὰ τὸν ἐπαναφέρει εἰς τὴν εὐθεῖαν τὸν παραστρατήσαντα.

Τώρα βρίσκεται πρὸς τὰ ξύλινα σκαλοπάτια δύο καφεναίων ψηλὰ τοποθετημένων ἀπὸ τὰ ὁποῖα καταφαίνεται πανοραμιατικῶς ὀλόκληρος ἡ πόλις.

Μιὰ γρηὰ στὸ ταράτωμα πού σχηματίζει εἶδος ἀύλης πρὸ τῆς εἰσόδου τοῦ ἑνὸς μαγαζιοῦ καὶ ἔχει δυὸ μπάγκους ἀντιμετώπους καὶ δυὸ-τρία τραπεζάκια...

— Θὰ μπορούσα νὰ φάω κ' ἐγὼ κυρὰ κάνα-δυὸ αὐγὰ ἀπὸ δαῦτα;

— Ἀπὸ δαῦτα ὄχι· εἶναι παραγγελιὰ, μόνε κάτσε καὶ σοῦ τηγανίζω ἄλλα. Τί ἄλλη δουλειὰ ἔχω.

— Σ' εὐχαριστῶ κυρὰ μου· τηγανισέ μου δυὸ. Τίποτες ἄλλο ἔχεις νὰ μοῦ δώσῃς;

— Ἐμ, τί ἄλλο! ψωμάκι σπιτίσιο ἔχω, λίγο τυρὶ πάντα μᾶς βρίσκεται, κάνα δυὸ ἐλήτσες, μαθές...

— Κρασί;

— Ἐχομε κι' ἀπὸ δαῦτο, μὰ, νὰ σοῦ 'πῶ τὴν ἀλήθεια, σὰ νὰν τὸ φέρνει λιγάκι... ὁ καιρὸς φταίει πού καλοκαίργιασε ἀπ' τὸ Γεννάρη, ἢ ρετίνα φταίει...

— Μαῦρο, νησιώτικο δὲν ἔχεις;

— Βρίσκεται κι' ἀπὸ δαῦτο. Αὐτὸ τραβάει λουκάνικο...

— Ἐχεις κι' ἀπὸ δαῦτα;

— Ἄμα θὰ μπῆς στὸ μαγαζὶ θὰ τὰ ἰδῆς στὸ καρφὶ

μάγουλα θερμά, εἶδα καὶ τ' ἀδελφία μου νὰ κλαῖν καὶ τὸν μακαρίτη τὸν πατέρα μου μὲ βία νὰ συγκρατιέται...

Τὴ Λαμπρὴ ἐκείνη κανέναν μᾶς δὲν ἔφαγε. Ὑστερα ἀπὸ μέρες ἔμαθα, πὼς ὄπως ἦταν ὁ Κίτσος—ἔτσι ψημένος στὸ σουβλί—ὁ πατέρας τὸν ἔστειλε στὸ σπῆτι τοῦ φτωχοῦ τοῦ φίλου μου τοῦ Σταύρου.

νά κρέμονται. Της πατρίδας μου είναι, κλπιομένα, νοικοκυρεμένα, με την πορτοκαλόφλυδα από μέσα, με ρηγανούλα απ' έξω...

Και ή τηγανιά της είναι έτοιμη μαζί με το τέλος της κουβέντας της.

— Γειά σου, νάχης καλή ψυχή, φέρε μου από όλα και δυο δάχτυλα μαύρο κρασί. Έγώ θα καθήσω να χιζεύω. Μην βιαστής εξ αιτίας μου.

**

Τώρα ο Αύγουστος καμαρώνει την πόλιν.

Τα μάτια του πέφταν πρώτα στής κοντινές του στέγες: είναι ή Αθήνα.

Χθές βράδυ είχε πέση για λίγη ώρα ψιλή βροχούλα και τώρα λές και ξανάνοιωσαν τα παληά κεραμίδια και οι μισογκρεμισμένοι τοίχοι, σα νάβγαλαν μέσο απ' την ψυχή του την τελευταία λάμψη που τους είχε απομείνη απ' τα περασμένα τους τα νιάτα, έχρωματίστηκαν τουφες—τουφες. Κάτι που λές και εικονίζει μισολησμονημένες άναμνήσεις.

Τώρα ο Αύγουστος, αφού χόρτισε το μάτι του κι από τη θέα της εκτάσεως της νέας πόλεως—είναι αι Αθήναι—κάτω και κάτω, έρριψε πίσω-ψηλά τη ματιά του προς την θρυλικήν ιερότητα των βράχων.

Σ' αυτούς δεν προαγγέλλουν ή μυγαλιές την Άνοιξη. Έχουν της πρσασινοκίτρινες Αύγινοπουλιές, που μόνο τα ύψώματα της Ακροπόλεως και του Άρειου Πάγου καταδέχονται να στολίσουν.

Η ψυχή του Αύγουστη είναι γεμάτη από έντυπώσεις άσυνήθιστες και πρωτοφανείς γι' αυτόν. Παίρνει τον κατήφορο και από τους διαφόρους δρομίσκους βρίσκεται στην Πύλη της Αγοράς.

Την προσέχει για λίγο και χώνεται πάλι στα στενά του Βρυσακιοῦ.

Είναι ή συνοικία των Παλαιολόγων—Άγιος Θωμάς είναι ή εκκλησία των—των Καλειτανάκηδων της Άγίας Κυράς, και των Μπαρμπάνων της Πυργιώτισσας. Πιο κοντά στην Καμαρόπορτα του Σταρροπαζάρου έρχότανε άλλοτε ο Άγιος Ηλίας των Ρίτσων, ενώ εκεί, προς τον Άγιον Θωμά είναι και το Αρχοντικό των Καλογεράδων. Το πήρε προΐκα ο διδάσκαλος των Αθηναίων Ιωάννης Μπενιζέλος και τώρα καθόνταν σ' αυτά οι απόγονοι του μικρότερου του γιου του Βασιλάκη, που με την κόρη του Βαρδαλάχου συνεχίζει την λογίαν των Μπενιζέλων γραμμή.

Κάπου εδώ είναι και ή φωλιά της ωραίας γενιάς του Λιανοσταφίδα.

**

Ο Αύγουστος άνηφορίζει πάλι και παρευρίσκει σε μια συγκίνηση της γειτονιάς: όλες ή νοικοκυράδες βρίσκονται σε άναστάτωση και στη μέση με σηκωμένα τα χέρια φωνάζει ή κυριαρχούσα εκεί από την άγάπη που της είχαν για τη ενεργητικότητα της σε κάθε περίστασι, μα και από το φόβο για την κακογλωσσιά της, ή κυρά—Κυριακούλα: Της έφυγε πάλι ο γάτος της και ούτε φαίνεται στα γειτονικά κεραμύδια!... Πάει... τον έχασε δίχως άλλο.

Αυτό διασκέδασε πάλι τον Αύγουστη, μα σε λίγο μελαγχόλησεν άνεβαίνοντας έναν άνηφοράκο και γυρίζον-

τας σε ένα τυφλοσόκακο μέσα από κάτι χαλάσματα άκουσε να στενάξει ένα φλάουτο.

Δεν έπροχώρησε πολύ και σε μια κινουρογοβαμμένη με νερομπολιά πορτοῦλα είδε κολλημένο ένα άσπρο τετράγωνο χαρτάκι.

(Ακολουθεί)

ΑΠΟ ΟΛΟΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Άμερικανός έφευρέτης έτελειοποίησε θαυμασίαν μηχανήν δυναμένην να εκτυπώση 4000 φωτογραφικά άντικτυπα καθ' όραν.

—Η θερμότης των άστρων, ήτις φθάνει μέχρι της γης και μετρείται διά του «θερμοκούπλ», ίσοῦται προς την θερμότητα, ήν εκπέμπει κηρίον καίον εις άπόστασιν 53 μιλίων.

—Είς τινα χωρία της Β. Άμερικής ή χιών κατά την δύσιν του ήλιου μαυρίζει έντελώς, εκ της παρουσίας δισεκατομμυρίων μικροοργανισμών κυλινδρικών, οίτινες παραμένοντες όλην την νύκτα επανέρχονται εις την παγεράν κρύπτην των υπό την χιόνα μόλις εμφανισθή ο ήλιος.

ΤΕΧΝΗ

Οί μουσικοί Μπετόβεν και Ντονιζέττη συνέθετον περιπατουίντες. Ο δε Ροσσίνι έγραφεν εις την κλίνην του.

—Είς Ν. Υόρκην θα εκτελεσθή προσεχώς το πλέον θεαλιστικόν μελόδραμα. Τίτλοφορείται «Κύκλωσις» και θα περιέχη τους θεοθύβους των συγχρόνων μηχανών, άτμομηχανών, άυτοκινήτων κλπ. Είς την θέσιν των άοιδών θα προσληφθούν οί άνθρωποι του δρόμου.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Έν Μονάχην έξεδόθη τελευταίως ή άλληλογραφία του Νίτσι με τον Στρίντιπεργκ, εις βιβλίον εξαιρετικώς ενδιαφέρον.

—Είς τον «Μερκῦρ ντε Φράνς» έδημοσιεύθη λίαν ενδιαφέρουσα μελέτη περί των πηγών, εξ όν ήρυσθή ή Ντσοτογιέφσκη το άριστούργημα αυτού «Άδελφοί Καραμαζώφ». Φαίνεται, ότι το μυθιστόρημα τουτο, όπερ έδημοσιεύθη τῷ 1881, όφείλεται εις διήγημα του Φοιτέρμαπαχ δημοσιευθέν τῷ 1828.

—Ο Κίπλιγκ είναι δημοφιλέστατος οῦ μόνον εν Άγγλία, αλλά και εν Παρισίοις. Έσχάτως ο Άγγλος συγγραφεύς έπεσκέφθη ινκόγκνιτο την γαλλικήν πρωτεύουσάν. Άνεκαλύφθη όμως και ήναγκάσθη να επιστρέψη εις Λονδίον με το πρώτον τραίνον.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Η Νέα Υόρκη έτοιμάζεται να έορτάση την τριακοσιετηρίδα από της ιδρύσεώς της.

—Έν Κάροσον Σίτυ της Νεβάδας, ο κινέζος Τζή-Ζόν καταδικασθείς εις θάνατον διά φόνον γυναικός, έθανατώθη, πρώτος αυτός, κατά τον νέον νόμον, διά ληθαργικού άερίου διοχτευθέντος εις τους ήώθωνας και το στόμα ένώπιον 6 μαρτύρων.

—Κατόπιν συμβάσεως μεταξύ ελληνικού Κράτους και Άγγλικής εταιρίας, ήρχισαν αι έρευναι εις τον βυθόν του Ναυαρίνου διά την άνεύρεσιν των ναυαγίων του Τουρκοαιγυπτιακού στόλου.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Πολλοί μεγάλοι συγγραφεύς, διά να έργασθόν, ήρθίζον την όσφορσιν των με άρώματα. Τοιοῦτοι ήπήξαν ο Βύφων, ο Θεόφ. Γκωτιέ, ο Μπωντλαίρ κλπ.

—Η περρούκα έχρησιμοποιοῦτο και υπό των αρχαίων Αιγυπτίων, πρό 4000 έτών' έφηρημόζετο και εις τα άγάλματα της θεάς Ίσιδος.

—Μικραί εικόνες από σμάλτον επάνω εις τα νύχια αποτελούν την τελευταίαν μόδον μεταξύ των κοσμηκίων κυριών του Λονδίνου.

ΓΡΑΦΕΙΑ «ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ»

32.—ΟΔΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 32.—ΑΘΗΝΑΙ

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

Την παρακολούθησιν και διεξαγωγήν πάσης φύσεως εν γένει διοικητικών υποθέσεων παρ' άπασι τοις Υπουργείοις και ταίς άλλαις Δημοσίαις και Δημοτικαίς υπηρεσίαις εν Αθήναις και Πειραιεϊ.

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ

Την ταχέαν και ελικρινή διεκπεραίωσιν διαφόρων υποθέσεων:

Φορολογικῶν - Κτηματικῶν - Μεταλλείων | Έπιστροφῶν χρημάτων - Έκδοσιν Άκλήρονομικῶν - Έπιτάξεων - Τελωνειακῶν | Δειῶν - Έκδοσιν Διαβατηρίων

κ. λ. π. κ. λ. π.

Έν γένει δε την διεξαγωγήν και παρακολούθησιν πάσης αιτήσεως υποβαλλομένης προς πάσαν δημοσίαν Αρχήν.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ:

Την διεξαγωγήν και παρακολούθησιν υποθέσεων παρὰ ταίς διαφόροις εν Αθήναις και Πειραιεϊ Τραπεζαίς, Τραπεζιτικοίς και Χρηματιστικοίς Γραφείοις, ως και την παροχήν πάσης σχετικής πληροφορίας, όσον κληρώσεων όμολογιῶν, άγοράς και πωλήσεως μετοχῶν και διαφόρων τίτλων, άφίξεως έπιταγῶν, φορτωτικῶν κ.λ.π. κ.λ.π.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΜΟΙ

Άποσαι αι έπιστολαί και τα χρηματικά έμβόσματα άπευθύνονται εις την Διεύθυνσιν: «Παντογνώστου».

ΑΝΩΝΥΜΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(ΠΑΔΗΟΥ)

ΤΑΚΤΙΚΑΙ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Έκάστην Δευτέραν.

Άτμ. «ΙΣΜΗΝΗ» 8 μ. μ. διά Σύρον, Τήνον, Άνδρον, Κόρθιον.

Έκάστην Τρίτην.

Άτμ. «ΧΙΟΣ» και «ΣΠΕΤΣΑΙ» έναλλάξ 6 μ. μ. διά Χαλκίδα, Βόλον, Θεσπλίην, Άγ. Όρος, Καβάλλαν, Δεδεαγάτς, Κάστρο (Αήμνου), Μιτυλήνην, Χίον, Πειραιά.

Έκάστην Τετάρτην.

Άτμ. «ΠΕΛΩΨ» και «ΑΡΓΟΛΙΣ» έναλλάξ 5 μ. μ. διά Χίον, Μιτυλήνην, Δεδεαγάτς, Καβάλλαν, Άγ. Όρος, Θεσπλίην, Βόλον, Χαλκίδα, Πειραιά.—Άτ. «ΠΗΝΕΙΟΣ» 6 μ. μ. διά Πάτρας, Ζάκυνθον, Αηξούριον, Άργαστόλιον.

Τετάρτην κατά δεκαπενθήμερον.

Άτμ. «ΑΔΡΙΑΤΙΚΟΣ» 6 μ. μ. διά Χίον, Καρλόδασι, Βαθύ, Λέρον, Κάλυμνον, Κώ, Νίσυρον, Σύμην, Ρόδον, Άλεξάνδρειαν.

Έκάστην Πέμπτην.

Άτμ. «ΙΣΜΗΝΗ» 10 π. μ. διά Πάτρας, Κέρκυραν, Βρινδήσιον.—Άτμ. «ΠΕΛΩΨ» και «ΑΡΓΟΛΙΣ» έναλλάξ 6 μ. μ. διά Μονεμβασίαν, Βάτικα, Άγ. Πελαγίαν, Γόθειον, Πορτοκάγιο, Γερολιμένα, Μέζαπον, Σελινίτσαν, Καρδαμύλην, Καλάμας.—Άτ. «ΧΙΟΣ» και «ΣΠΕΤΣΑΙ» έναλλάξ 6 μ. μ. διά Χανιά, Ρέθυμνον, Ηράκλειον.

Έκαστον Σάββατον.

Άτμ. «ΔΑΦΝΗ» και «ΕΛΣΗ» έναλλάξ μεσημβρίαν κατ' εῦθειαν Ηράκλειον, Άλεξάνδρειαν.—Άτμ. «ΔΑΦΝΗ» και «ΕΛΣΗ» έναλλάξ 5 μ. μ. διά Χίον, Μιτυλήνην, Δεδεαγάτς, Καβάλλαν, Άγ. Όρος, Θεσσαλονίκην, Βόλον, Χαλκίδα, Πειραιά.—Άτμ. «ΠΗΝΕΙΟΣ» 6 μ. μ. διά Χαλκίδα, Βόλον, Θεσσαλονίκην.

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ

Έν Αθήναις: Σταδίου 64 Α, τηλ. 2—61. Γενικόν Πρακτορείον, Κούκ, Γκιόλμαν, Άμέρικαν Έξπρές, Δέδε. Έν Πειραιεϊ: Πλατεία Καραϊσκάκη, Άκτιή Τζελέπη τηλ. 25, 1—62, 1—68. Παράρτημα Γενικού Πρακτορείου, Γραφειον Μάρκου Βολίκα.

ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ "Ο ΤΙΤΑΝ,"
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ—ΚΕΦΑΛΑΙΑ: 3,000,000

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ
 ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 126
 = ΓΡΑΦΕΙΑ ΦΟΡΤΩΣΕΩΝ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ—ΤΗΛ. ΑΡΙΘ. 427 =

— ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝ ΕΛΕΥΣΙΝΙ —
 ΤΗΛΕΦ. ΑΡΙΘ. 336
 ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ: "ΤΙΤΑΝ," ΑΘΗΝΑΣ

Τσιμέντα «ΤΙΤΑΝ» τύπου ΠΟΡΤΛΑΝ (Ciment artificiel Portland) ανταποκρινόμενα εις τούς αυστηροτέρους επισήμους κανονισμούς των πεπολιτισμένων Κρατών δι' έργα εκ Μπετόν πάσης φύσεως.
 Βέστον Αρμέ λιμενικά, πλακοποιία, επιστρώσεις, υποστρώσεις, δόδων, κατασκευή κλινθων, (τούβλων) και ογκολίθων (άγκωνάρια) κρέμα κ.λ.π.
 ΤΣΙΜΕΝΤΟ «ΚΥΚΛΩΨ». Ειδική κονία, κατάλληλος διά την παρασκευήν υδραυλικών άμμοκονιαμάτων διά συνήθεις λιθοδομάς ή κλινοδομάς, άντικαθίστωση με πλείστα όσα προτερήματα τά άμμοκονιαματα εξ άσβέστου.
 Πολύ ταχύτερα πήζει. Άσυγκριτως μεγαλύτερα άντοχή, δδεν: Ταχύτης έκτελέσεως. Σημαντική ελάττωσις τού πάχους των τοίχων, ήτοι κέρδος εις χρησιμον χώρον και οικονομία εις εργατικά και όγκον λιθοδομής.
 Συνιστάται ιδιαίτερος δι' έργα λιμενικά.
 ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ. Η Διεύθυνσις τής Εταιρίας «ΤΙΤΑΝ» θέτει την πολυτή της πωρα εν διά την χρησιμοποίησιν των τσιμεντων άφ' άπάντων των κλάδων τής οικοδομής εις την διάθεσιν των ενδιαφερομένων.
 Πληροφορία εις τά Γραφεία: Όδος Σταδίου 33, προφορικώς και δι' άλληλογραφίας.

ΛΙΑΝ ΠΓ ΟΣΕΧΩΣ

“ΑΝΤΙΝΟΟΣ”

ΕΛΛΗΝ. ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗ ΔΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΡΩΜΗΣ

ΥΠΟ

Β. Ε. ΒΕΚΙΑΡΕΛΛΗ

“ΠΑΝΤΟΓΝΩΣΤΟΥ”

ΕΚΔΟΣΙΣ

ΟΙΝΟΙ

“ΜΑΡΚΟ,,

ΛΕΥΚΟΙ

ΚΑΙ

ΕΡΥΘΡΟΙ

ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ

ΕΙΣ ΦΙΑΛΑΣ

ΚΟΝΙΑΚ

ΒΟΥΤΡΥΣ,,

Παλαιόν

άπόσταγμα οίνων

ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΝ

Πωλείται

Εις όλα τά κέντρα

Καταναλώσεως

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Ίδρυθείσα τῷ 1893

Ἐκτελεῖ πᾶσαν Τραπεζιτικὴν ἔργασίαν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ

ΔΡΑΧ. 72.000.000

Ἔδρα ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ Τλ. Διεύθ. : «ΤΡ. ΑΘΗΝΩΝ»

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

Ἀθήναι, Ἀργίριον, Ἀργοστόλιον, Βόλος, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαι, Κέρκυρα, Λάρισα, Λεβάδεια, Λήμνος (Κάστρον), Μυτιλήνη, Σάνθη, Πάτραι, Πειραιεύς, Πρέβεζα, Πύργος, Ρέθυμνος, Σάμος (Βαθύ), Σάμος (Καρλόβασι), Σύρος, Τρίπολις, Χαλκίς, Χανιά καὶ Χίος.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

Λονδίνον 22 Fenchurch Street, Κων/πολις (Γαλατᾶ), Κων/πολις (Πέραν), Κων/λις (Σταμπούλ), Νέα Ὑόρκη (Ἀμερικὴ), 25, Pine Street Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον, Πόρτ-Σάι'δ, Σμύρνη, Λέμεσος, Λευκωσία.

Πρακτορεία: Ἀμφισσα, Ἰθάκη, Κιάτον, Κόρινθος, Σπάρτη.

Ἄνταπροκρίται καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς κυριώτερας πόλεις τοῦ Κόσμου.

